

Brassói Lapok

Ara 5 .e.

Csütörtök
1932 * április 7Főszerkesztő
Szele Béla dr.80. szám
XXXVIII. évfolyam

Ara 5 lej

Márciusi szellők áprilisban

(h. gy.) Alaposan megkészt a tavasz. De a természet törvényei azért változatlanul érvényesülnek. Tegnap még hó és fagy, ma már napfény és olvadás, holnap már zöldben, virágbaborultan az egész határ.

A demokrácia diadala is késik. Sok helyen borította jégpáncél mostanáig az emberi jog folyamat. Sok helyen sokáig maradt néma a dalos szív, s vergődött alétan az egyenlőség és szabadság hite.

De ami késik, nem mulik. Nemcsak a természetben, a népek sorsában is. Lám, a spanyol nép komor hóvilága is, bár századok küzdelmei nyomán, eltűnt és tavasznak adott helyet; a már virradatot és olaját látott ir nép is a teljes virágzás jogát harcolja ki az utolsó jégdarabokkal, az utolsó ködfelhőkkel szemben.

S most Horvátország felől érkezik a kikelet lelkesítő és lélekerősítő fuvallata. A szerb diktatura utolsó óráit éli. A fagy legelőbb a király szívében olvadt fel és Zsifkovicsot ez a megnyilatkozás végleg elsodorta a helyéről. A horvátok meg akarják tartani nemzeti létüket, s ez az akarat erősebb a legzordabb télnél. Nem lehet elpusztítani a természet örök jogát; a népiség, a kultura, egysége és azonossága utat tör magának a letarolt, legázolt föld alól is. A horvát szabadság rügyei már bontakoznak, s alig hihető, hogy egy késői fagy, egy új diktatura, még ártathasson a feltámadásának.

A világ népei rendre kitavaszkodnak, s boldog az az ország, mely maga teszi lehetővé, hogy a természet minél könnyebben, s minél gazdagabban bonthassa ki kincseit.

Ezt a késői, de feltétlenül elérkező tavaszt várjuk mi is, egy olyan hideg és fagyos kormányzat felváltásától, mely nem érti és nem méltatja milliói lelkének vágyát, akaratát a szebb és jobb élethez. A mi tavaszunk a demokrácia győzelme Románia életében. Az igazi demokráciáé, mely nem tesz különbséget faj és faj, polgár és polgár, ember és ember között, s mely a törvény szentségében, a szabadság kultuszában, s a munka becsülésében találja a hazafiság igazi mértékét és értékét.

A román Zsifkovicsoknak is el kell tűnniük, hogy mindnyájunk fölött csatoghasson a szabadság és szeretet dala, s virágzásba borulhasson ez a kihalt, szomorú, lombtalan sors!

A mankó győzött

(h. gy.) Hát már csak így lehet? Áradásnak kell indulnia, zajlásnak, hőmpölyögve, fenyegetően? Lám, a rongyos rokkantak, mint a bírnami erdő, megindultak és ahogy mind közelebb kerültek, tilalmon és kordonon át, a kormányhoz, előbbre jutott az ügyük is. A levegőben meglóbtak mankók mintha megannyi lándzsá lett volna, mely szíven akarja szurni a közönyt, amit a háború vérző és éhező áldozatai iránt tanúsítanak. Az emberjogok áradásától, a nyomor és kétségbeesés mozgó és zúgó erdejétől riadt volna fel álmaiból a kötelesség? A mankótábornak megizenték, hogy napirendre tűzik a rokkant törvényt.

Ime, a szerencsétlen precedens, hogy amit maguktól meg nem csinálnak, azt már az utca sajátítja ki. Ma tehát szétverhetik a munkanélküliek ezreit, mint Konstancában, de holnap?... És ma visszautasíthatják a CFR munkástömegei minimális létkövetelését, de holnap?... Ez is az utca programja legyen? Szabad a dolgoknak idáig jutniuk? Minden jog, kívánság, akarat előbb ott üvöltözzön az utcán és ott dörömbölgjön a parlament kapuján?

Mennyivel okosabb, hasznosabb, hazafiasabb, ha a világháború rokkantjait (a munkanélküliek, a vasuti- és bányamunkások is azok) magunkhoz emeljük, s életsorsukat emberséggel, áldozattal megjavítjuk, mint hogy a költségvetés korlátait kegyetlenül lebecsüsk előtűk.

Vannak jogok, melyek sztratoszférikus magasságban állnak a takarékos legszigorubb parancsai fölött is.

Fujdogálnak a tavaszi szabadságszellők

Összeroppant a jugoszláviai nagyserb önkényuralom

Véglegesen megbukott Zsifkovics tábornok diktatura-kormányja

A horvát szabadságmozgalom nyomása alatt Sándor király kényszerül visszaállítani az alkotmányos pártéletet

Belgrád, április 5.

A Zsifkovics-kormány tegnap váratlanul elhagyta helyét. A tény rendkívül nagyfontosságú Jugoszlávia belső élete szempontjából. Hiszen 1930. január 6. óta, amikor a központi hatalmak összeomlása felett érzett győzelmi mámorban született vidovdani alkotmányt felfüggesztették és az S. H. S. hármass királyság helyett Sándor szerb király a Zsifkovics tábornok kormányának támogatása mellett életbeléptette a diktaturát, Jugoszlávia népei az elkeserítő elnyomás és politikai üldözés korszakát élték át.

A Zsifkovics-kormány műve volt az alkotmány felfüggesztése, a nagy politikai és hazaárulási pörök lavínájának elindítása. S ezek nyomán természetesen az elkeseredettség és elégedetlenség szakadatlan megnyilvánulása különösen a horvát nép részéről, amely — s ez letagadhatatlan történelmi tény, — a magyar uradalom idején fejlettebb és nyugatibb szellem életlehetőségei között élhette ki a maga népi egyéniségét.

Radics István meggyilkolása, a hatósági terror számtalan megnyilvánulása, a horvát vezérek kiűldözése azonban csak pillanatnyi győzelmet jelenthettek a Zsifkovics-féle diktaturának, amelynek helyzete már a múlt év őszén annyira tarthatatlanná vált a kormányba beédesgetett horvát renegátok kiválása folytán, hogy Sándor királynak, ha csak egy oktroj-alkotmány formájában is, vissza kellett térnie az alkotmányos és parlamentáris kormányzat felé vezető utra.

Ez a megoldás sem hozta meg a várvárt kibékülést és a horvátok elégedetlenségét a látszatalkotmány nem elégítette ki. A tegnapi tüntetés Zágrábban a legbeszédesebb dokumentum volt amellett, hogy az alkotmányos kormányzathoz szokott horvát nép nem tűri tovább a nagyszerb hatalmaskodást és ez a megnyilatkozás megpecsételte a Zsifkovics-féle burkolt diktatura sorsát is. Igaz, hogy Marinkovics volt külügyminiszter megbízatása egyelőre azt látszik bizonyítani, hogy az erős kéz kormánya továbbra is megmarad, de bizonyos, hogy az egységes jugoszláv királyság gondolatát az új választások után tovább tartani történelmi abszurdum lesz és úgy az uralkodónak, mint a Marinkovicsot követő kabinetnek vissza kell térnie a vidovdani alkotmányhoz, amely a szerbek mellett a horvátok és szlovének létét és önállóságát ismét elismeri.

A történelem prizmáján keresztül ítélve meg pedig a Zsifkovics-kormány lemondását, azt a következtetést szűrhetjük le, hogy a diktatórikus kormányzatok az idő követelményeinek nem felelnek meg, azok magukat nem tarthatják fenn és a népek jogait és életmegnyilvánulásait bilincsel és szuronnal megsemmisíteni nem lehet. A népek élnek és életet követelnek és az élethez való jogukat, — mint most a horvátok szerepe is bizonyítja, — ki is harcolják maguknak.

A Marinkovics-kormány biztosítja az átmenetet a demokratikus választásokig

Belgrád, április 5.

A jugoszláviai belpolitikai életnek rendkívüli szenzációja van:

Zsifkovics tábornok kormányja tegnap, hétfőn délután váratlanul lemondott.

A kormány távozásának híre azonnal eljutott az ország minden részébe és mindenütt óriási izgalmat és érdeklődést keltett s egész nap folyton érkeztek Belgrádba az ország területéről telefonérdekklődések a kormányválság okai iránt.

Maga Zsifkovics miniszterelnök azzal indokolta lemondását, hogy teljesen vissza akar vonulni a politikától, mert úgy érzi, vállalt missziójának már eleget tett és Jugoszlávia viszonyait normális mederbe terelte.

Ez azonban csak hivatalos magyarázat. Ezzel szemben a beavatott politikai körök úgy tudják, hogy

Zsifkovics tábornok lánozását éppen a kieleződött belpolitikai viszonyok tették szükségessé.

Igazolja ezt a feltevést az a körülmény, hogy Sándor szerb király az utóbbi időben állandóan kereste a horvátokkal való kibékülést,

a horvátok azonban Macsek útján tudatára adták az uralkodónak, hogy csak az alkotmányos törvényhozás útján található meg a kibontakozás.

Ezt a kibékülést azonban a Zsifkovics-kormány a maga diktatórikus szellemével sehogyan sem tudta megteremteni. Anynyira nem, hogy

tegnap Zágrábban a horvátok nagy tüntetést rendeztek, amelyen a szabad Horvátországot éltették.

EGYELŐRE JUGOSZLÁVIA.
BAN IS MARAD AZ „ERŐS
KÉZ” RENDSZERE

Zsifkovics lemondása nagyjelentőségi fordulatot jelent Jugoszlávia belpolitikai életében. A jugoszláv miniszterelnök tudniillik nemcsak tárcájáról mondott le.

hanem a délután folyamán bejelentette, hogy

képpiselői mandátumára sem tart többé igényt.

Ez a gyakorlatban annyi jelentőséggel

Zsifkovics tábornok

bir, hogy az ugynevezett állampárt feloszlik s a jövőben nem lesz már akadály annak, hogy országszerte és a szkupstinában ismét megalakulhassanak a különböző politikai pártok.

A volt miniszterelnököt egyébként az

Máris szervezkednek a horvát pártok

A Zsifkovics-kormány távozása nagy megkönnyebbülést váltott ki a jugoszláviai politikai pártoknál, különösen az ellenzéki árnyalatuaknál.

Macsek dr., a horvát néppárt vezére már rendkívül bátor és nyílt hangú nyilatkozatban érintette a jugoszláviai belpolitika páfordulásának jelentőségét.

— Közeleg az idő, — mondotta Macsek dr., — amikor Horvátország és a horvát nép viszszanyeri összes jogait s amikor az áruló Judások, a kétkező Tamások és a kezüket mosó

uralkodó tegnap megjelent ukázával ismét rehabilitálta és a gárdahadosztály parancsnokává nevezte ki.

Már a kormány lemondásának első perceiben olyan hírek terjedtek el, hogy az új kormányt Marinkovics volt külügyminiszter alakítja meg. Ez a hír igaznak is bizonyult, mert

az uralkodó valóban Marinkovicsot bízta meg az új kormány megalakításával.

Politikai körökben egyébként bizonyosra veszik, hogy a Marinkovics-kabinet csak rövid ideig,

az új választások kiírásáig marad helyén,

mintegy annak szimbólumául, hogy a Zsifkovics-diktatura megszüntetése ellenére is marad a külpolitikai irány stabilitása, a belpolitikai életben pedig az erős kéz rendszere. Az új választásokat azonban az uralkodó minden politikai nyomás nélkül akarja levezettetni.

Az ujonnan kinevezett Marinkovics miniszterelnök hétfőn délután 6 órakor már letette az esküt és megalakította kormányát a Zsifkovics-kormány tagjaiból. Politikai körökben azonban az a vélemény alakult ki, hogy a kormányt rövidesen átalakítják.

Pilátusok elveszik büntetésüket.

A jugoszláviai politikai pártok egyébként hatalmas erővel kezdik meg a szervezkedést, egyrészt a diktatura idején elkobzott jogaik visszaszerzésére, másfelől pedig az új választások előkészületeire. Minthogy Zsifkovics tábornok a politikai tevékenységtől visszavonul,

az oktroj-alkotmány bevezetésekor létrehozott állampárt is feloszlik,

s annak helyét most már a tradicionális politikai pártok veszik át. 6

A HONFOGLALÓ MAGYAROKNAK IS IGEN FEJLETT MŰVELTSÉGÜK VOLT,

— mondja a Szófiában élő Fehér Géza dr. régész, aki Bulgáriában szenzációs kutatásokat végez

**A román tankönyvek azonban még mindig
vérivő szörnyeknek festik az ősmagyarokat**

Szófia, április 5.

A Vitosza-pölgyén szaladt velünk a vonat, amikor először hallottam említeni a Szófiában élő magyar tudós nevét. Az egyik kimondhatatlan nevű bolgár állomáson felszállt a fülkénkbe az Útro egyik munkatársa. Három perc múlva már elhangzott a kérdés:

— Szófiába utazik?
— Igen.
— Magyar?
— Igen.
— Nos, akkor feltétlenül keresse fel Szófiában Fehér Géza professzort!
Szófiába érkezésem után, a szállodában, a

DR. FEHÉR GÉZA,

a Szófiában élő magyar történész

hol a görög, orosz, spanyol, francia és angol nyelvismeretek után végre kikötöttünk a német nyelvnél, Tanéff ur, a szálloda maitre de hotel-e, miután megtudta, hogy magyar vagyok, kedveskedni akart új vendégének:

— Ön magyar? Nekünk is van Szófiában egy magyarunk, akire nagyon büszkék vagyunk. Dr. Fehér Gézának hívják, feltétlenül keresse fel...

Másnap délelőtt a külügyminisztériumban az egyik osztályfőnök így konferálta be a szófia magyar tudóst:

— Mi nagyon szeretjük a magyarokat... Találkoztott ön már Fehér Géza professzorral? Nagyszerű ember... közel harminc tudományos munkája jelent meg eddig bolgár nyelven Szófiában... Feltétlenül beszéljen vele...

Ilyen előzmények után kerestem fel a bolgár fővárosban élő magyar tudóst a magyar követség épületében berendezett történelmi laboratóriumában és ez a látogatás olyan szenzációt eredményezett, amely százszorosan is megérté a Bukarest—szófia ut tizenhárom órás fátadalmait.

MEGDÖL EGY EZEREVES VÉRIVŐ

Dr. Fehér Géza tíz évvel ezelőtt a magyar állam támogatásával, azzal a megbízatással utazott Szófiába, hogy a bolgár—magyar rokonságot kutatásokkal is bizonyítsa. Tíz évvel ezelőtt érkezett meg Szófiába és azóta egész könyvtára való könyvet írt erről a kérdésről és munkája közben, szinte véletlenül, olyan felfedezésre jutott, amelynek történelmi szempontból valószínű forradalmi jelentősége van.

Dr. Fehér Géza azt állítja és az állításait tudományos érvekkel, megdönthetetlen adatokkal támasztja alá, hogy a magyarok a honfoglalás korában korántsem voltak az a félvad, nomád nép, ahogyan a történetírók őket általánosan beállítják.

Ezt a dogmát jegecsesedett történelmi tévedést dönti meg dr. Fehér Géza. És alábbi nyilatkozata nagyon is aktuális, hiszen köztudomás, hogy a román iskolakönyvek tendenciózusan kiszinezik ezt az ezeréves történelmi tévedést és vértörő, majomszerű, állatias külsejű szörnyetegeknek festik le az ősmagyarokat. Nos, erre az elakult sovínizmustól fűtött hazug vérvádról válaszként álljon itt a szófia magyar tudós nyilatkozata.

— Tíz évi történelmi kutatással próbáltam választ adni arra a kérdésre, — kezdte nyilatkozatát dr. Fehér Géza, — milyen műveltségi fokot állottak is hát a honfoglaló magyarok? A történetírók eddigelé primitív, nomád népeknek tüntették fel őket. És mivel ebből a korból nem maradtak fenn más írott emlékek, rá vagyunk utalva az ismert kútfőkre: a bizánci írástudók és a német papok gyér feljegyzéseire. Már pedig a bizánci írók végtelenül lenéztek minden más kultúrájú népet. Erre a legjobb bizonyíték az, hogy például az arabokról és a perzsákról is mély

lenézéssel beszélnek, holott kétségtelen, hogy úgy a perzsák, mint az arabok, annak idején sokkal magasabb műveltségi fokot állottak, mint ők.

Ezek az egykorú feljegyzések úgy a magyarokat, mint a bolgár-törököket, akikkel a magyarok a honfoglalás előtti időben évszázadokon keresztül együtt éltek, félvad, nomád népeknek tüntetik fel.

Objektív-e ez a kritika? Aligha. Hiszen a bizánciak aggódva nézték a Duna mentén letelepült életerős pogányokat, sem nyelvüket, sem kultúrájukat nem értették és ilyen körülmények között nem is lehetett tőlük tárgyilagosságot várni. Mintha ma a sovínizta román sajtó cikkeiből akarnák megismerni a magyarokat...

A honfoglaló magyarokról tehát, nem maradt fenn semmi objektív írott emlék és ha a bizánci írók, vagy az átutazó német papok feljegyzéseiből akarjuk megismerni az ősmagyarokat, teljesen hamis képet nyerünk róluk.

Nem maradt fenn semmi emlék ebből a korból és mégis találunk elég bizonyítékot arra, hogy megcáfolhassuk az ezeréves rosszindulatú kritikát. Az első ilyen megcáfolhatatlan bizonyíték, — a nyelv.

A magyar nyelv egész ősi földmívelési terminológiája bolgár-török eredetű. Például

A MEDARAI DOMBORMŰ

Ilyen lehetett a honfoglalásra indult magyar lovas

néhány szó, amelyet az ősmagyarok a bolgár-törököktől vettek át: tarló, árpa, buza, eke, sarló, arat, képe, boglya, szérű, ocsu

— A bolgár-törökök tehát, amikor a magyarokkal évszázadokon keresztül együtt éltek, már régóta földmíveléssel foglalkoztak, különben nem adhatták volna át ezeket a szavakat a magyaroknak és ugyanígy a magyarok azért vették át ezeket a szavakat, mert már ők is földmíveléssel foglalkozó nép lettek. A nyelvészeti kutatások kétséget kizáró módon bizonyítják, hogy a bolgár-törökök és a velük együtt lakó magyarok már értettek a szőlő-műveléshez is. Szőlőművelésre pedig csak olyan nép vállalkozhatik, amelynek állandó lakhelye van, ahol házak épültek, kertek, hiszen a szőlő csak 3—4 év múlva hozza meg első élvezhető termését.

Nomád nép nem alkot államot és belepustul, ha kényszerítik a letelepülésre, már pedig az eddig ismert adatok mind azt bizonyítják, hogy a honfoglaló magyarok, már évszázadokkal a honfoglalás előtt, letelepült, földmíveléssel, állattenyésztéssel foglalkozó nép voltak.

— De a nyelvészeti kutatások eredményein kívül még vannak más kézzelfogható bizonyítékok is arra nézve, hogy a bolgár-törökök, valamint a velük együtt lakó magyarok igenis fejlett kultúrával rendelkeztek. Bulgáriában rengeteg ősi emlék került napvilágra a tíz év óta lefolytatott ásások során.

A Pilska, Medara és Presláv környékén folytak ezek az ásások, ahol egész városok kerültek a föld felszínére, kőpaloták, márványlapokkal borított házak, várfalak, vízmedencék, agyagból készült vízvezető csatornák, ami mind a bolgár-törökök és a velük együtt élő magyarok kultúráját igazolja.

Kiderült, hogy a bolgár-török testvérménzt már a honfoglalás előtti időben komoly szerepet játszott az akkori Európa színpadán. Már ebben az időben üzemben voltak az erdélyi sóbányák és a felszínre hozott só nagy értéket képviselt egész Európában

Mindenütt várták az erdélyi só

és rendkívül érdekes adatok kerültek felszínre az erdélyi sóval kapcsolatban. A németek összeveszték a morvákkal és erre így írtak a bolgároknak:

— ... a morváknak pedig ne adjatok többet só, amíg ki nem békülnek velünk...

— És ez mind a honfoglalás előtti években történik, miután a magyarok már évszázadokon keresztül együtt éltek a bolgár-törökökkel.

Aki tehát a honfoglaló magyarokat meg akarja ismerni, annak ide kell jönnie és fel kell tárnia a föld mélyében ezer év óta elrejtett bizonyítékokat.

Odaát, Magyarországon, belepustult minden, de itt, Bulgáriában, szinte érintetlenül maradtak meg ezer éven keresztül a pogánykori kultúra emlékei.

*

A Szófiában élő magyar tudós ezután a medara-i ásásokról mondott el rendkívül érdekes részleteket. A honfoglalás korából származó szobrok alapján rekonstruálni lehet az ősmagyarokat. A megtalált szobrok tisztán felismerhetők az ősi hajpiselet, három hosszú tincs. Minden valószínűség szerint ilyen volt a honfoglaló magyarok hajpiselete. Medara mellett hatalmas, sziklába vésett lovas kőszobrot is találtak,

Újra megnyiták az egyetemeket

A diákok megkövették az egyetemi tanács megsértett tagjait

Bukarest, április 5.

A bukaresti egyetemi tanács hétfőn este újabb gyűlést tartott, amelyen tudomásul vette, hogy az orvosi fakultás hallgatói megkövették az egyetemi tanács tagjait azokért a sértésekért, amiket legutóbbi beadványukban követtek el.

Erre való tekintettel, valamint azzal a hivatkozással, hogy

a diákszervezetek egyetemlegesen felelősséget vállaltak a további előadások nyugodt és zavartalan menetéért,

az egyetemi tanács kimondotta, hogy április hatodikán az összes egyetemeket újra megnyitja és a professzorok megkezdik előadásait.

A határozat értelmében kedden reggel mindenütt megkezdődtek az előadások.

Változnak az idők

Román parlamenterek meglátogatják a magyar képviselőházat

Nyilatkozik Marinescu szenátor, a látogatás kezdeményezője

Bukarest, április 5.

Érdekes terv vetődött fel a román szenátorok és képviselők között. Nem kevesebbről van szó, minthogy a parlamenti ülészek befejezése után a román törvényhozó testület nagyobb küldöttsége utazik Budapestre, hogy ott látogatást tegyenek a magyar törvényhozás tagjainál.

Ebben az irányban már komoly lépések is történtek, amennyiben N. G. Marinescu, a szenátus egyik jegyzője, érintkezésbe lépett a Magyar Párttal, hogy ezt a látogatást megfelelően előkészítsék. A Magyar Párt nevében Sándor József kijelentette Marinescunak, hogy roppant örül a kezdeményezésnek és a Magyar Párt parlamenti csoportja elé fogja vinni a kérdést, hogy azt a legmegfelelőbbben elintézhessék.

Felkerestük ma N. G. Marinescu szenátort, hogy a tervbe vett látogatásról közelebbi felvilágosítást szerezzünk.

— Valóban felmerült ez a terv — mondotta Marinescu — és pedig nem elszigetelt formában, hanem egységes terv keretében. Felismertük annak a szükségességét, hogy a szomszéd államok törvényhozái között szívélyesebb viszony létesüljön és ezért minden szomszédunkkal érintkezést keresünk.

— Képviselőink és szenátoraink egy küldöttsége most éppen Szófiában tartózkodik s a második hely, melyet meg akarunk látogatni Budapest. Aztán Prágába és Varsóba is el fogunk menni.

— Egyénileg kijelentem, hogy erős rokonszenvet érzek a magyarok iránt. A múlt nyáron átutaztam autóval Magyarországon és mondhatom, egyenesen meghatót a magyar paraszt őszinte és szívélyes vendéglátása, amelyben bennünket részesítettek és amellyel mindenben segítségünkre sietett, akár defektből volt szó, akár megszomjaztunk. Nemeslelkű, nyílt szívű nép a magyar, olyan mint a mi népünk, miért ne közelednénk hát egymáshoz kitárt karokkal.

— Bizom benne, hogy a budapesti látogatás utjába semmilyen nehézség nem gördül és ha összes szomszédainkkal közvetlenül is megbarátkoztunk, a nyáron majd, az interparlamentáris unió genfi értekezletén, eredményesebb munkát végezhetünk.

Ilyenformán a magyar fővárosnak néhány héten belül alkalma lesz vendégként üdvözölnie a román törvényhozókat, ami kétségtelenül figyelemre méltó jelenség, ha meggondoljuk, hogy erre még nem volt példa.

BRASSO

„Modern Mózgó”

Telefon 518

Ma keddtől premier! Szenzációs német filmoperett
Trude Berliner, Else Elster, Claire Rümmer, Otto Wallburg-al

Ha a miniszter dáridózik...

A szünetben fellép

Erwin-csoport bűvész attrakciókkal

Rendes helyárak. Különleges szenzáció.

Következik a világszenzáció!

Shanghai Express

Marlane Dietrich és
Anna May Wong

Egyre végzetesebb az ár pusztítása

Borzalmas helyzetjelentések a szélesedő árvíz-frontról

Az avasok csak most öntik igazán a pusztító vizáradatot

Brassó, április 5.

Az olvadás és a hirtelen jött tavaszi záporok miatt az árvízveszedelem óráról-órára fokozódik s az erdélyi völgyek és folyómenti vidékek mindenütt víz alatt vannak. A Szamos áradása özönvízszerű hullámokkal söpri végig a vidéket, a Maros jégtáblái elsodorták Szászrégennél a betongát szilipjeit, az Olt kiáradt és a Feketeügy, a Küküllő, valamint a Székelyföld apróbb patakcskái mind súlyos veszedelemmel fenyegetik vidékeiket. Az erdélyi árvízkatasztrófáról egyébként ma a következő jelentések számolnak be részletesen:

Dicsőszentmárton, április 5.

Szombaton este a Kisküküllő vizállása apadni kezdett. A folyó völgyében meghúzó-dó falvak megnyugodva tértek éjjeli pihenőre. A vizállás csökkenése azért volt különösen megnyugtató, mert a folyó völgyében a meleg esők és déli szél pénteken délután és szombaton délelőtt vonultak végig. Abból a tényből, hogy a vizállás ennek ellenére apadt, arra következtettek mindenütt, hogy a jégtorlaszok eltávolítása következtében felszabadult folyómeder most már le tudja vezetni a hegyekről beomló víztömegeket.

Ez a számítás azonban téves volt. A havaszon meginduló olvadás ugyanis csak vasárnapra virradó éjjel jelentkezett a folyó völgyében elemi erővel.

A Küküllő olyan gyorsan duzzadt meg és öntött ki, hogy menekülésről szó sem lehetett.

A Sódarad melletti Szalina-patak és a Szováta határában folyó Szováta-patak indult meg először. Ezek hozták a havas ébredésének első izenét. Igazán rövid percek alatt a két kis patak hatalmas folyóvá dagadt s medréből kilépve, a réteken keresztül homölygött a vízgyűjtő Küküllő felé. Az áradat Erdőszentgyörgynél 150 méter hosszúságban annyira kimoszt a vasúti töltést, hogy

a forgalmat csak átszállással lehet lebonyolítani.

Csókfalván a vízmagasság 150 centiméter, Balavásárnál pedig 305. Széplakon a víz elvitte a hidat s most

a falu teljesen el van zárva a külvilágtól.

Héderfáját is éjjel lepte meg az áradat. Az emberek a padlásokra menekültek. Az állatok javarésze elpusztult. Kiskenden több ház összeomlott, emberéletben azonban szerencsére nem esett kár. Kápolna község határában az áradat utközben ért utól néhány éjjeli gyaloglót. Menekülésre már nem volt idő és hely.

Az utolsó fára másztak fel a gyalogosok s ott töltötték az egész éjszakát, amíg segítségükre jöttek a közeli falvakból.

Gálfalva alsó része és a szőkefalvi szép rétek teljesen víz alatt vannak. Az árvíz átvágta a Dicsőszentmártonba vezető országutat is. A közlekedés megszűnt. Legfeljebb szekeres emberek indulhatnak el.

Dicsőszentmártonnak az a része került teljesen víz alá, amely a Küküllő balpartján fekszik.

Az állomás épülete csak csónakon közelíthető meg.

Az éjjel érkező áradat a házakba szorította a lakosság nagy részét. A közvetlenül veszedelembe forgókat

a tűzoltók mentették meg tutajjokon.

A kórház és egész környéke is víz alá került. A betegeket az első emeletre telepítették fel mert a földszinten víz van. A Malom-utca egy része és a cigányszer is közvetlen veszedelembe van. A cigányok közül sokat kilakoltattak, mert a gyengén épített vályogházak nem állhatnak ellen a víz erejének.

Küküllőváron és Sövényfalván a folyó kiöntése minden pillanatban várható, mert a vizállás még állandóan nő.

Sódarad mellett az áradás egy csapat farkast a falu közelébe szorított. A megriadt fenevadakat a falusiak könnyű szerrel verték agyon.

ARADÁSOK HÁROMSZÉK-MEGYÉBEN

Hétfőn estefélre Sepsiszentgyörgynél az Olt is kilépett medréből és a közeli házakat elöntötte. A veszélyeztetett épületek lakóit a hatóságok kilakoltatták. A katonaság egész éjszaka készenlétben volt a Gidófalva közelében a jégtorlaszokat robbantással igyekezett eltávolítani. A Sepsiszentgyörgyön keresztül folyó Debren-patak vizét az Olt áradása visszacsorította, úgy, hogy emiatt is veszedelemről kell tartani.

Az Olt áradását a hegyekből lezuduló hó okozta s minthogy

a csiki hegyekben a hó még csak most kezd olvadni, az áradás növekedésétől kell tartani.

Háromszék megye másik nagyobb folyója, a

Feketeügy is áradóban van s Szentkatolna és Imecsfalva községeket már el is öntötte.

A pusztító áradat az ablakokon keresztül folyt be az épületekbe.

Az árvíz Kézdivásárhely mélyebb részeit is elárasztotta, úgy, hogy több ház lakóit ki kellett lakoltatni. Itt azonban az áradás nem tartott sokáig és a víz hamarosan visszahúzó-dott.

Kovácsnán a patak áradása okozott súlyos aggodalmakat.

Háromszék megye több községe között az áradások miatt a közlekedés egyelőre megszűnt.

ARAD A KÜKÜLLŐ IS

A kétnapos eső miatt a Küküllő vize megáradt és kilépett medréből. Az áradás Ujszékely közelében a vasúti hidat annyira meg-

rongálta, hogy a közlekedést csak átszállással bonyolíthatják le.

A SZÁSZRÉGENI GÁTAT EL-SORODTA A JÉG

Marosvásárhelyi tudósítónk jelentése szerint Szászrégen fölött

a Maros egy méter vastag jégkérgé 120 méternyi hosszúságban elszabadult és egy tömegben sodródott lefelé.

A jégtömeg a villamosművek közelében levő betongátát összetörte és iktóztos erővel elsodorta. A borzalmas karambolban azonban a jégkérgé is kisebb táblákra töredezett és elolvadt, úgy, hogy Marosvásárhelyre már nem is érkezett el.

AZ ARADMEGYEI ÁRVÍZ-FRONT

Aradról jelentik: Arad megye területe

Borzalmas kéj-gyilkosság Aradon

Katona-vendége áldozata lett egy szerencsétlen besszarábiai utcalány

Arad, április hó 5.

Az aradi rendőrség kedden délelőtt 10 órakor borzalmas gyilkosságot fedezett fel. A Hal-tér egyik házában átvágott torokkal és kékrevert testtel találták meg Baboci Mária besszarábiai születésű prostituált leányt.

A leány szobája tele volt vérrrel s borzalmas feldultságában valóságos vágóhid-képét mutatta.

A rettenetes lelet tulajdonképpen fedezője az egyi karadi zsbárus, aki egy tavaszi kabát árát akarta felhajtani a szerencsétlen leánynon. Erre érdeklődni kezdett a szomszédoknál, akik valamenynyen azt felelték, hogy vagy két nap óta egyáltalában nem látták mozogni Baboci Máriát. A zsbárus arra gondolt,

hogy a leány „elköltözött” a kabát árával s ezért rendőri segítséget hívott a lakás felnyitására, hogy legalább a hátrahagyott holmiban találjon kárpótlást.

Az ajtó felnyitása után derült ki aztán, hogy a szerencsétlen besszarábiai leány miért nem mutatkozott két nap óta.

Az ágyon feküdt hatalmas vértócsában, élettelenül, felvágott torokkal.

A nyomozás megindult s a rendőrségnek az a reménye, hogy rövidesen sikerülni is fog a tettes nyomára akadni. A leány hátán ugyanis a rendőrorvos megálapítása szerint hatalmas ütés nyomai fedezhetők fel s ezt az ütést csak karddal ejthette a támadó. Valószínű tehát, hogy a tettest őrmesteri rangban levő katonák között kell keresni, mert csak azok viselnek hosszú nehéz kardot.

Tüntettek a hadirokkantak és megrohamozták a képviselőházat

Napirendre tűzték az elsúlyesztett törvényjavaslatot nyugdíjaik egységesítéséről

Bukarest, április 5

Hétfőn délután újabb utcai tüntetés zajlott le Bukarestben.

A hadirokkantak egy kisebb csapata, amely a betiltott kongresszusra érkezett a fővárosba, tüntető menetté alakulva, a kamara felé indul. A patriarchatus dombja alatt rendőrkordon állotta el az ut-jukat, de

a rendőrök kevesen voltak s ennek tudható be, hogy a hadirokkantak áttörték a kordont

s tovább haladtak a kamara felé.

A rendőrszemek nyomban jelentést adtak le a központi rendőrségre és segítséget kértek. A telefonálás nyomán csakhamar két század csendőrség érkezett és állást foglalt a kamara előtt. A hadirokkantak ezen a kordonon is át akartak hatolni, miközben kisebb tumultus keletke-

zett. A csendőrök helyükön maradtak, a tüntetőket pedig Marinescu rendőrprefektus és Daschepici kvestor kísérte meg, eredmény nélkül, szétoszlattni.

A csendőrségtől feltartóztatott hadirokkantak sorra körülvették a kamarába igyekvő képviselőket és minisztereket s közbenjárásukat kérték. Vasilescu-Valjean, a jogügyi bizottság elnöke,

megígérte az azonnali közbenjárást a nyugdíj egységesítési törvény megszavazása kérdésében.

Később Valjean fölkereste a még mindig várakozó hadirokkantakat s közölte velük, hogy kívánságaikat az illetékes miniszterek tudomásul vették s

a törvényjavaslat tárgyalását még kedden megkezdik.

Erre a hadirokkantak békésen szétoszlottak.

Újabb ostrom a kamara ellen

Bukarest, április 5.

A kamara kedd délelőtti ülésének az adott különösebb izgalmat, hogy

a hadirokkantak újra felvonultak s megismélték a kamara előtt a hétfő esti tüntetéseket.

Végül is a kamara elnöke személyesen vonult ki hozzájuk és útította meg a rokkantnyugdíjak egységesítésére vonatkozó ígértét. Az ülésen

Valjean tiltakozott az ellen, hogy a buka-

resti egyetemen római katolikus teológiai fakultást állítsanak fel.

Tiltakozásához csatlakozott Cristescu is. Trifu cuzista is az egyetemi ügyekről beszélt és támogatta a liberálisokat, mert azok szerint megakadályozták azt, hogy az orvosi fakultáson néhány kitünő román tudós helyet találhasson.

Jonescu képviselő a hadügyminisztert interpellálta a rokkanttüntetések miatt s kérte, hogy

tén az árvízveszedelem még egyre fokozódik. Kedden hajnalban már az volt a helyzet, hogy Kisjenő menthetetlené vált. A község szerencséjére azonban az éjjeli órákban a Körös felsőfolyásánál gátszakadás történt, ami a vizállást jelentősen csökkentette s így Kisjenő megmenekült.

A három Körös vidékéről érkező mai jelentések már biztatóak. Itt az áradat már tuljutott a kulminációs ponton, a vizállás lassan mindenütt csökken s ez a csökkenés tartósan ígérkezik, miután a hármaskörös felsővidékén az olvadás szinte egészen befejeződött.

Annál nagyobb a baj a Marossal, amelynek az áradása állandóan fokozódik. Soborsin környékén a parjai közül kilépett Maros rengeteg kárt okozott. Glagovác, Zsigmondháza és Bodrog községeket teljesen ki kellett üríteni, mert minden jel arra vall, hogy nem lehet megmentésükre hathatós védelmet nyújtani. A vizállás kulminációs pontját holnapra várják. Aradon 400 centiméter mérték s bár közvetlen veszedelem még nincs, a város egész vezetősége és mászaki személyzete állandóan munkában van.

A vasúti forgalom több helyen megszakadt. Nagyvárad felé is csak átszállással lehet közlekedni. Kiske község a Töspaktól szenvedett rengeteget.

a rokkantak feltartóztatására kivezényelt csendőröket azonnal rendelék vissza.

Trancu-Jasi is védelmébe vette a rokkantakat s követelte, hogy a rokkantak nyugdíj-ügyét végre kielégítően rendezzék.

Politikai körökben Grigore Filipescu legújabb beszéde kelt feltűnést. A Vlad Tepes Liga egykori megalapítója, jelenleg a konzervatív párt elnöke, kijelentette pártja népgyűlésén, hogy ő nem ismer olyan pártokat, amelyeket a király támogatna. Ő csak olyan pártokat ismer, amelyek a királyt támogatják.

Nedves lett Finnország

Helsinki, április 5.

Finnországban, ahol eddig alkohol-tilalom volt, ma reggel életbelépett a szabad szeszárúsítás. A rendelet megjelenése után egy órával már 26 pálinkamérés és sörivó nyílt meg a fővárosban.

Lefoglalták Remarque folyószámláját és értékpapirbetétjeit

Berlin, április 5.

A pénzügyminisztérium rendeletére hatóságok ma lefoglalták Remarquénak, a „Nyugaton a helyzet változatlan” című világhírű regény írójának a Danat-bankban lévő huszezer márkás folyószámláját és értékpapirbetétjeit. A lefoglalás azért történt, mert Remarque kijelentette, hogy el akar költözni Németországból és Hollandiában vagy Svájcban akar letelepedni. A pénzügyminisztérium meg akarja most akadályozni, hogy Remarque a Németországban keresett pénzt külföldön költse el. A világhírű író egyébként jelenleg Franciaországban, ismeretlen helyen tartózkodik.

Az adósság-konverzió miatt felszámolással fenyegetőznek a bankok

Bukarest, április 5.

A romániai bankok Szövetsége két nap óta országos bankárkonferenciát tart. A konferencia tárgysorozatán különösen azok az intézkedések szerepelnek, amiket a pénzügyminisztérium foganatosított legújában az adósságok rendezésével kapcsolatban.

A konferencián az a vélemény alakult ki, hogy

ilyen pénzügyi intézkedések mellett a bankok sokáig úgy sem tarthatják magukat s így nincs más hátra, minthogy rövidesen valamennyien felszámoljanak.

A konferencia egyébként szerdán küldöttésgel meneszt a pénzügyminiszterhez és feltárja előtte a bankárok összes panaszait.

Az Universul a bankárkonferenciával kapcsolatban élesen támadja a kormányt

Szép fehér fogak: Chlorodont

a csodásan üdítő borsmenta-fogpép. Egy tubus ára 20 Lei és 32 Lei.

Tardieu tévedése

Lehetséges-e a dunai államok
vámsszövetsége?

Tardieu nem gazdasági okokból, nem is számalomból, hanem főképp politikai célok sugallatára erőszakolva a duna-kárpáti államok vámpolitikai közeledését. Nyilván nem mondhatja a rivális Anglia és Olaszország füle hallatára, hogy egy Dunai Szövetséget francia és magyar államok között kellene létrehozni. Egy ízben efféle Itália is ábrándozott, persze Franciaország rovására. Franciaország, miután 1919-ben fömögatója volt a Duna-kárpát-vidék szétparcellálásának, most egyszerre előáll egy egységesítő tervvel — természetesen gazdasági és pénzügyi ürügyek jelszavával. Franciaországnak nem Ausztria-Magyarország, hanem a német szövetséges állott utjában, Szívesen vállalna most barátul egy, a kisanantantból, Ausztriából és Magyarországból álló hűbéres blokkot, amelybe Lengyelországot garancia mellett szállítja. Mindez együtt több mint 100 millió embert, több mint egy millió négyzetkilométernyi területet megapelláthatatlan francia befolyás alatt tartana. Egységes beszerzés és francia vezetés mellett még a szovjettal szemben is erő lenne ez a blokk akkor is, ha Anglia és Olaszország netalán cserben hagyja a francia szövetségest. Angliával és Olaszországgal szemben, pláne Olaszországgal és a mai Németországgal szemben pedig egy francia-duna-kárpáti blokk megsemmisítő hatalom. Ez az új blokk és Franciaország Európában még egy angol-német-olasz szövetséggel szemben is körülbelül egyensúlyt tarthatna. Francia szempontból nézve tehát határozottan előnyös még bizonytalan és kétes értékű hitelek árán is összekalapálni és finanszírozni a duna-kárpáti blokkot. Erőt, hatalmat, piacot, Ausztria Németországhoz való csatlakozásának megállítását, Svájcot át zavaratlan keleti utvanalat és sok mindent jelentene ez a blokk. Franciaország szívesen támogatja az olyan gazdaságilag és politikailag letört gyengéket, akiknek egyébként háborúra kibérelhető erős és kemény ökleik vannak. Pénz, paripa, fegyver, gáz, tank, ágyú, bomba, sőt szellemi vezetés a följáratott barátság jutalma.

Ami a revíziós törekvések hátterébe szorultak és a hazaszeretet számos országban a nemzeti vázta megmentése körül fáradozik, alkalmassá vált a pillanat a régi és a megszerzendő francia-barátok közötti közvetítésre. „Leveszem a szegénységet rólad, rádásul „békülj ki a kedvemet az ősi ellenséggel” — jelszóval Franciaország egyszerre kopogtatott Bécs, Budapest, Belgrád, Prága és Bukarest kapuin. Nem mulasztotta el Londonban és Rómában jelezni, hogy átvesszi a Duna-kárpát vidékén a gazdasági nemtő szerepét. Tudniillik London és Róma e szerepre most alkalmatlan. Ha az ex-nagyantant tagjai átlátuk is Páris szándékán, a mérleg másik serpenyőjében áll egy súlyos érv, nevezetesen: az ellen semmi kifogásuk sincsen, hogy a duna-kárpáti blokk francia pénz és mellett alkalomadtán fölvonuljon és elvégezzen Oroszország ellen. Tardieu tervét tehát nem is a nagystíli konkurrensok húzták át, hanem a duna-kárpáti blokk nemzeti finanszírozási és monopól helyzetet élvező tőkés üzeméi. Valami olyasni, a mire Tardieu és társai nem is számítottak. A dunai népek politikai ellentétei már régen letompultak, ánde a dunai országok gazdasági érdekellentétei áthidalhatatlan nehézségeket raktak a preferenciális vámszövetség megvalósulása alá. A konkrét példák özönét lehetne elősorolni. De elégedjünk meg csak egyenahánnyal. Ime:

Ugy Magyarország, mint Románia átvénne bizonyos cseh termékeket, ha bu-

zát szállíthatna Csehszlovákiába, a cseh kormány azonban ab ovo elvágta a gordiusi csomót azzal, hogy a fejlettebb cseh agrárkultúra nem hozhat újabb áldozatot a fejletlenebb magyar és román östermelés javára, tehát szó sem lehet preferenciális vámokról. Pedig Csehszlovákia buzáimportja szorult. Mi szüksége van egy ipari államnak agrárprotektórizmusra? Hát nem is az országnak van erre szüksége, hanem a kormánynak, a mely politikai mérlegének egyensúlyát a csehszlovák agrárblokk erejével balancirozza ki az ipari munkásság ellen. Egy másik példa lehet az, hogy a románai cukortörzst (a kartellen kívül gyárak is) magyar érdekeltség, amely a román vámtárnak hasznát látja és nem érdeke, hogy a cukor akár Magyarországból, akár Csehszlovákiából vámentesen jöjjön be. Harmadik példa: Romániában két szodagyár van, Magyarországon egy sem. Mégis Magyarországon a maró nátron lényegesen olcsóbb, mint Romániában. Ha Románia és Magyarország törölnék a vámtárat, akkor Budapest piaca letörné Románia maró-nátron árait, pedig Pestre ugyancsak Solvay gyárak szállítják a marónátront Jugoszláviából, Csehszlovákiából, Ausztriából, esetleg Romániából. A maró-nátron Magyarországon a legolcsóbb, ott ahol nem gyártják. Ma-

gyarországon ezen nem a közönség, hanem a szappangyárak keresnek. Negyedik példa: Romániában a még le nem épített iparnak közel kilencven százaléka azonnal leállana, ha a Tardieu-féle terv megvalósulna.

Tardieu ezek szerint csúnyán elszámította magát. A cseh miniszter és Argentinu ellenben tudták, mit beszélnek.

A dunai államoknak nincs az ellen kifogásuk, ha Tardieu politikai egységet kíváncsol össze, de az egyes országok között fennmaradó vámtárral. A boltjukhoz nem engednek nyulni. A politikai egységesítés ellen viszont a hivatalnok kar tiltakoznék, mert ezzel vége a közgazdasági és politikai munkaalkalmaknak. A gazdasági egységesítés és a vámszövetség pedig a vállalkozó tőke ellenállásán hiúsul meg. Bizonyos az is, hogy hirtelen megszűnnék számos ipari munkaalkalom is a munkanélküliség nőne. Gyorsan átszerveznék az ipari munkásságot nem lehet, pláne preferenciális vám még nem jelentené, hogy a magyar szénbányász és a román gyári munkás azonnal Csehszlovákia mehetnek állást vállalni, valamint a cseh sem helyzkedhetnek el valamelyik szomszéd agrárállamban.

A Duna-kárpáti országok konfederációjának más feltételei és más utjai vannak,

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdal-
mak csakis a**Dr. NANU MUSCEL-féle**
ANTINEURALGICáltal gyógyíthatók. Fredeti dobozban,
mely két kapszulát (ostyában) tar-
talmaz, fenti eredeti jelzéssel Kap-
ható gyógyszerárakban és drogé-
riákban. 17171

mint a Tardieu-féle terv. A szabad áru-
áramláshoz hozzátartozik a szabad mun-
kavándorlás folyamata is. Ha utlevél
nélkül, igen olcsón mehet a munkaerő
Bukaresttől Prágáig, vagy Oderbergtől
Belgrádig, csak akkor követelhető meg
az áru olcsó és vámentes fuvarozható-
sága is. De az áru nem lehet szabadabb,
mint az ember, a pénz pedig nem lehet
szélesebb, mint az áru, a tőke pedig ne
legyen önhatalmabb és szélettelemel-
tőbb, mint a munka!

Dr. Silbermann Jenő

Az árvíznél is jobban pusztít
az adókivetésSzóhoz sem engedik jutni a
polgárság képviselőit

Dicsőszentmárton, április 5.
Dicsőszentmárton polgárai a jelen kö-
rülmények között nem tudják, melyik
a nagyobb veszedelem rájuk nézve:

az árvíz, vagy az adókvétőbizottságok
könyörtelen munkálkodása?

Ez a két elemi csapás egyszerre rohanta
meg őket s a különbség a kettő között
csak az, hogy amíg az árvíz előrelát-
hatólag néhány nap alatt kitombolja ma-
gát, addig az adókvétőbizottságok tevé-
kenységének az igazi tragikuma akkor
következik el, amikor a végrehajtók is
újra munkába állanak.

Dicsőszentmártonban az adókvétő bi-
zottság tagjai között, törvény szerint, ott
szerepelnek az iparosok és a kereskedők
kiküldöttei is. Illetve nem szerepelnek,
csak éppen ott vannak. A bizottságok el-
nökei ugyanis, akik a kincstár érdekeit
hátványozott mértékben képviselik,

egyetlen esetben sem engedik érvé-
nyesülni a polgárság kiküldötteit az
adóalapok megállapításánál.

Figyelemztetésüket, vagy tanácsukat fi-
gyelemben nem veszik, közbeszólásaikkal
nem törődnek, mintha különös és nyo-
matékos parancsuk volna erre. Dicső-
szentmárton kereskedői és iparosai az ed-
dig kivetett adókat kivétel nélkül mind

megfelelbezték, ami eléggé bizonyítja,
hogy az adókvétő bizottságok mennyire
nincsenek tekintettel a jelenlegi súlyos
gazdasági helyzetre.

Nagy megdöbbenést és elkeseredést
keltett a kereskedők és iparosok között
az is, hogy

sokat közülük kivettek a „patenta fi-
xa” nevű adózási rendszerből s ügyü-
ket a speciális bizottsághoz utalták,
a mely minden egyes esetben jelentősen
emelte az adóalapot.

A „patenta fixa”-ra azért van sok pa-
nasz, mert nem akarja figyelembe venni,
hogy az elmúlt évek alatt a régi jöve-
delmek erősen megcsappantak s a múlt
évek bevételei alapján vetik ki az adót.
Aki ezt viszont kivették az adózá-
si rendszer alól, azoknál nem is a régi
jövedelmeket adóztatják meg, hanem te-
temesen emelik az adóalapot. Mindebből
az következik, hogy a kiméletlen adó-
ztatás frontjában

ebben az évben még fokozottabb szá-
ban hullanak majd el véglegesen
olyan adóalanyok, akik ezideig becsü-
letesen fizették az adót.

A következő adókvetésnél a bizottságok
munkája jóval könnyebb lesz, mert az
adózők száma a felére csökken.

KIK A VILÁG LEGTÖBBET
KERESŐ IRÓI?Noel Coward az élen — Shaw, Wells, Galsworthy jövedelmei
Mit keresnek az írók?

London, április 5.
Érdekes és hiteles kimutatás jelent meg
mostanában. Arra a sokat hánytorgatott kér-
désre ad felvilágosítást: ki a világ legjobban
kereső írója.

Ma, amikor a gazdasági válság végigspör
az egész világon s amikor a tollforgatók szá-
zezei, sőt milliói alig keresik meg a betevő
falatjukat, hihetetlenül hatnak az alábbi gi-
gantikus számok!

A kimutatás vezértétele Edgar Wallace-ról,
a nemrégiben elhunyt angol detektívregény-
íróról szól.

Wallace, hírének megalapozásától haláláig,
keres egy millió fontot keresett írásaiért.

Ezután a következőket mondja a kimuta-
tás:

A világ ma élő írói között a legnagyobb
kereső a harminckétesztendő angol Noel Co-
ward, a világhírű londoni színészíró, zeneszer-
ző és rendező, aki pusztán írásaiért évente át-
lagosan 50.000 font jövedelmet biztosít magá-
nak.

Sorrendben utána az elpusztíthatatlan Ge-
orge Bernard Shaw következik, akinek átlag-
os írói jövedelme évente 35.000 fontot tesz ki.

Ez a két vezéralakja a nagy író-keresők
csoportjának. Az utána következők jövedelme
már azon a nivón mozog, amely az európai
és amerikai írók keresetének — maximumát
jelenti.

Sorrendben a harmadik név az európai ol-
vasó előtt majdnem teljesen ismeretlen: A. A.
Mine, a híres gyermekíró. Évi jövedelme 30
ezer font. Mine leghíresebb munkája a „Win-
nie-the-Pooh”, amely főképpen Amerikában
ért el óriási sikert. A regény alakjaiból ma
már játékokat, babákat, csináltak, házak dísz-
tárgyait neveztek el róla, zsebkendőkbe, ru-
haneműkbe hímizték nevüket, stb.

Az angol írók között a negyedik helyen
Rudyard Kipling áll, akinek jövedelme pon-
tosan ugyanannyi, mint Mr. Mine-é: 30 ezer
font évente.

Csak ezután, az ötödik helyen következik

H. A. Wells, aki 25.000 fontot keres évente;
ugyanannyit, mint Sir James Barrie, a világ-
szerte ismert angol dráma- és regényíró.

Csinos jövedelmet könyvelhetnek el ezután
a következő írók:

Sommerset Maugham, akinek évi 15.000—
20.000 font a jövedelme; P. G. Wodehouse, a
humorista, aki majdnem annyit keres mint
Sommerset Maugham; A. S. M. Hutchinson,
aki csak az „If Winter Comes” (Ha jön a tél)
címmű regényével 70.000 fontot keresett; Mi-
chel Arlen, a bolgár származású, híres mo-
dern angol regényíró, akinek az írásai ugyan-
csak 15.000 fontot jövedelmeznek évente; Phi-
lip Oppenheim, a detektívregény és „thriller”
író, aki szintén közel jár a 15.000 fontos évi
jövedelméhez.

Érdekes, hogy a jövedelem szempontjából
csak ezután következik Galsworthy, akit a
kimutatás 10.000 font évi jövedelemre tak-
sál.

A többiek, akik 10.000 font alatt állanak,
— a kimutatás szerint, — már nem számita-
nak a világ nagyjövedelmű írói közé.

Néhány érdekes adat található a kimutatás-
ban arról is, hogy egyes írók, bizonyos, világ-
szerte ismert művekkel mennyi pénzt keres-
tek:

R. C. Sheriff, a „Journey's End” szerzője,
ezzel az egy darabjával 50.000 fontot kere-
sett; J. B. Priestleynek, a mostanában erősen
felkapott novellistának és darabírónak új da-
rabja, a „The Good Companions”, eddig
ugyancsak 50.000 fontot hozott.

Noel Coward „Bitter Sweet”-je, amikor
először játszották zenés játék formájában
Angliában, „csak” 30.000 fontot jövedelme-
zett, de amikor már befutottak a filmhonorá-
rium és az amerikai előadás díjai, kiderült,
hogy egyedül ez az egy darab 250.000 fontot
jövedelmezett az írónak, aki ezzel korunk da-
rabkereseti-világrekordját állította fel.

Wells „Outline of History” című munkája
80.000 fontot jövedelmezett; Wodehouse, a
humorista 400 fontot kapott hetenkint Holly-
woodban filmszcenáriumiért, de ugyanek-
kor műveinek amerikai jogán ennél sokkal
többet keresett.

Az angol kimutatás, — összehasonlításké-
pen, — megjegyzi, hogy Remarque világhírű
műve, a „Nyugaton a helvzet változatlan”
összes jövedelme, regényből, filmből s a mű
minden egyéb „megjelenési változatából”
mindössze 60.000 fontot tesz ki. Ugy látszik,
Remarque nem jól „árusította önmagát”, ha
az angolul író hírességekhez képest, arány-
lag csak „ilyen keveset keresett”.

Külön számok szólnak a világ nő íróiról.
Itt is természetesen az angolul írók vezet-
nek. A legtöbbet kereső angol írónő ma Rose
Macaulay, Ethel Mannin és még néhányan
mások. Am az igazán sokat kereső női írók
— Amerikában élnek. Ketten állnak az élen:
Edua Ferber és Fannie Hurst. Mindkettőjük
írói jövedelme meghaladja az évi 20.000 fon-
tot!

— MEGHALT A CSIKSOMLYÓI VÉRES
BAL EGYIK ALDOZATA. Tudósítónk jelen-
ti: Beszámoltunk arról, hogy Csiksomlyón
husvét másodnapján Petres Béla szabadságos
katona véres verekedést idézett elő s bicskájá-
nyomán három ember szenvedett súlyos sérü-
léseket. A kórházba szállított áldozatok közül
hétfőn reggel Kedves Ferenc, akit Petres a
hasán sebesített meg, belehalt sérülésébe. A
gyilkos szabadságos katonát átadták az
ügyészségnek.

Tavaszi
meglepetésünk:LESZÁLLÍTOTT ÁRAINK!
ÚJ, EREDETI MODELLEK!

BUTORT

ne vásároljon, míg meg nem nézte

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ BUKAREST
MAROSVÁSÁRHELY
LERAKATAT!Legnagyobb
központi
szálloda**GRAND HOTEL**
BUCUREȘTI CALEA VICTORIEIPéldás tisztá-
ság, modern
komfort.
Szobák
150 lejtől.

Flitek

HALLO, ITT RÁDIÓ
B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

**Hol a boldogság
mostanában...?!**

(Kis szoba egyszerű butorizzal, kellemes felsővilágítás és valami nagy csend, mely már szinte anyagszerű és melyben egy fekszik két férfi nyugodtan és egyszerűen, mint valami fűdőben. Reggel van: csámcsogás, ásitás, nyújtzkodás és az ébredés, egészséges emberi test minden irányu megnyilatkozásának diszkrét zaja tölti be a kis szobát. Távolabbról és időnkint halk madárcsicsergés.)

Egyik: Kukuci kollégám...! Ébren van? Jóreggelt. (Nyújtózkodik és minden.)

Másik: Jóreggelt kívánok (átvág a nótába). Megjötték a temesvári huszárok...! (A dal többi részét már ketten éneklék, a végén egyik a szakzsfont utánnozza, másik taktust ver hozzá a cipőivel.)

E.: Tecocik ismerni ezt a tangót? tamtarira-ramta und ein Müdel nara, pam-pam-pepepe-pampam...

M.: Hja, de mennyire!

E.: Akkor: szabad? Én viszem a primet, ön — ha úgy tetszik — lássa el a kisérte, csak ott ahol, így jön: pam-pam-papaa, itt, hogy: papaa, gondolom tessék egy picit a hangot felynomni az orra és kitarítani. Ez az ugynevezett zenei aláfestés...

M.: Szabad valamit megjegyezni?

E.: O kérem méltóztassék.

M.: Köszönöm, ön végtelen kedves. Éppen csak arra szeretném szerényen — és esujtva, mert látom önnek tetszik ama dal — megkérni, hogy tekintsünk el attól. Válasszuk inkább a nótafa népdal-ágáról. Itt van például nindjart: lalala-laala-laala, borulj a lala lalala nem lalala lala nekem...

E.: Pardon... Vigasztalhatatlan vagyok, hogy félbe kell szakítanom önt és ne vegye toladósnak, ha az iránt lesek bátor érdeklődni, hogy miért nem konvenial önnek az előbbi melódia?

M.: Érdeklődése megtisztelő és őszinte örömet vált ki belőlem. Nem a dal ellen van kifogásom, csak az említett dal nyomán támadó képzetek keltenek bennem, kellemetlen és félős érzéseket... Esembe juttatja a multat minden tartozékával... Mondja: kell az nekünk? Itt, hol végre bátran és szabadon belenyújtózkodhatunk a boldog egyszerűségbe és gondnélküli feledésbe. Ahol menten minden nyomozástól kulisszától és terhes feleslegtől elhatjuk emberi és egyéni életünket... Minek kérem?... Ugy-e, daltom, hogy: Tamta-tarira tangó, és ott ülök a bárban, ami még nem baj, de kijövök a bárba és egy nyugdjas cigarettavéget szed és munkanélküliek zöld arca hörögnek és egy anya a sarkon sikoltozik a gyereke élő csontváza felett és rohannak a mentők és pereg a dob és... hát mondja, mi szükségünk van nekünk erre? Ha már ilyen szerencsések vagyunk, minek repüljön be a nótá szárnyán a csendnek eme szentélyébe a külvilág minden rothadásával...?!

Hagyjuk.

E.: Kedves kollégám, meghajlok érve előtt.

M.: Illese önt ezért végtelen hálám és nagyrabecsülésem.

E.: Akkor talán a másikat: „lalala-laala csendesen, borulj a vállamra kedvesem...”

(Ez énekelnek és a madarak csiripelnek és friss tavaszi levegő árad be az ablakon. És béke van, csend és nyugalom.)

És a fogházor lábujjhegyen megy el a cella előtt)

Mandzsúria pünkösdi királya

A japán diplomácia a távolkeleti kérdés boszorkányüstjébe új problémát dobott bele azzal, hogy kikiáltotta Mandzsúria függetlenségét és Pu-ji kínai excsászárt tette meg a független állam kormányzójának. Képünk a fiatal uralkodót ábrázolja néhány pillanattal azután, hogy Mukdenben a japán kormány és hadvezetőség kiküldöttjei előtt a hűség esküt letette. Az új államfő s vele együtt a független Mandzsúria helyzete azonban a kínai csapatok lázadása miatt annyira bizonytalanra vált a legutóbbi napokban, hogy a Mandzsúriából érkező jelentések szerint Pu-ji már mindent előkészített arra, hogy az új fővárosból, Csancsangból elmeneküljön és elhagyja a japán szuronyokkal megteremtett pünkösdi királyság színhelyét.

— NEMZETKÖZI CSERKÉSZ-TABOROZÁS LESZ GÖDÖLLÖN. Tudósítónk jelenti: Gödöllőn fognak összegyűlni legközelebből a cserkészek, a világ minden részéről. Ezidig mintegy 12 ezer külföldi cserkész jelentette be táborozását a világ minden tájékáról. A résztvevők számát, ha a jelenikezések lezárulnak, 35.000 lélekre becsülik, és a hozzátartozókkal mintegy 50.000 külföldi látogatóra számít Magyarország. Gödöllőn nagy előkészületek folynak a cserkészek fogadására. Vízrel való ellátásuk biztosítására pld. eddig négy artézi kutat fúrtak. Gyönyörtől erdőségi területet jelöltek ki a tábor részére. A magyar mérnökök ezt az alkalmat fel fogják használni arra, hogy a magyar mérnök propagandát csináljanak. Gödöllőn van ugyanis a m. kir. mérnöki szakiskola és ott helyezik el a nagyszabású mérnöki kiállítást. A magyar mérnökök élmesen és ügyesen használják ki a méz és első sorban a magyar méz megismeretéseire kínálkozó kedvező alkalmat. Bizonyára nagy mennyiséget is fognak eladni a táborozás tartama alatt és, mert a cserkészek, mint öntudatosan gondolkodó ifjak, ha már ismerik és tudják a méz minden mesterséges tápszer felett álló magas értékét, bizonyára élni is fognak vele, annál is inkább, mert a méz kitűnő gyógy- és immunizáló szer és mindemellett a legjobb, természetesebb és egészségesebb csemege is. A mézből vér, velő és izom lesz.

— TIZENEGY VÁLÁS 1 ÓRA 45 PERC ALATT. Londonból jelentik: Mc. Curdie bíró a Suffolk-Ipswich bíróságon rekordot teremtett. 1 óra 45 perc alatt tizenegy házasságot bontott fel. Hat esetben a feleség, öt esetben a férj kérte a válás kimondását. Az egyik férjtől megkérkezte, hogy szándékában van-e újra megnősiülni?

— Nem, uram, elég volt! — hangzott a rövid válasz.

— NEGYVEN KOMMUNISTÁT FOGTAK EL SZEGEDEN. Szegedről jelentik: Az itteni munkás otthonban tegnap házkutatást tartottak, amelynek során kommunista szervezkedésnek jöttek a nyomára. A rendőrség negyven gyanúsítottat őrizetbe vett.

* KOSZORUMEGVÁLÁS. A brassói Róm. Kath. Nőegyesület árváinak fenntartására, özv. Tutsek Károlyné elhalálása alkalmával, koszorúmegváltás címén Piszlinger Károlyné, Simay Jenőné, Lusztig Marcellné, Verzár Gyuláné 300—300 lejt, Hollósy Andor 500 lejt adományoztak. Ez uton mond hálás köszönetet az elnökség.

* IRODAATHÉLYEZÉS. A Franco-Romana Biztosító R. T. brassói vezérigazgatója irodahelyiségeit a Banca Marmarosch épületéből a Piața Libertate 26. szám alá, a Bras-

sói Általános Takarékpénztár épületébe helyezte át. (e)

— LEÁNYVASÁR. Így énekl az angol Rudyard Kipling és úgy látszik, hiába rádió, hangosfilm és a technika minden vívmánya, az ősi hagyományokat kiölni nem lehet, azok életre kelnek, amint az alkalom és a szükség így parancsolja. A hűbéri Japánban minden-napi dolog volt, hogy szülők néhány évre eladták leányaikat, akik a szolgálati évek után újra szabadok lettek, visszatértek falujukba, és férjhez mentek, mintha semmi se történt volna velük. Az új Japán megszüntette ezt a szokást és a leányvásár régóta nem létezik. A nehéz közgazdasági viszonyok újra életre keltették a régi divatot és Kokuni, valamint Yamagata kerületekben 469 leányt adtak így el — a városnak. A leányok 15—25 évesek. Áruk 150—400 dollár. Érdekes, hogy a két kerületből a fiatal emberek is mind elvándoroltak, azzal a kijelentéssel, hogy „ahonnan a leányok elmentek, ott nem érdemes maradni.”

* „Ha a miniszter dárídózik” címen egy rendkívül szellemes, ötletes német filmoperette kerül ma premierként bemutatásra a brassói Modern Mozdgóban. A színetben minden előadásban fellép a világhírű Erwin-csoport, szenzációs bűvész attrakciókkal.

— EGY MEZŐGAZDASÁGI KAMARAI BEADVÁNY HÍLETÉKERE ÉS KÖLTSÉGEIRE NEM ELÉG EGY NAPSZÁMBÉR. A mezőgazdasági kamaráknak nem sok hasznát látja a gazdaközönség, amelynek súlyos megadóztatásából tartják fenn ezt az intézményt. Ha mégis valamilyen dolga van a nagy, vagy kiscgazdának ennél az „ő érdekeit képviselő” intézménynél, addig nem tehet a kamara semmit, míg a fél írásban elő nem terjeszti alázatos kérelmét. Ehhez pedig a következő kellek szükségesek: 1 iv papír: 50 bani, 12 lejért okmány és repülő bélyeg, 17 lej póstai és nyab repülőbélyeg ajánlott levélhez, mert rendes levél beküldése nem igazolható. Ha a gazda nem tud románul, ehhez jön még külön 20 lej fordítási díj. Ez együtt 42 lej 50 bani. Egy falusi napszám viszont Rátosnyán 12 lej, a Mezőségen 20 lej. Tehát 2—3 napszámér kell egy beadványhoz annál a közérdekű szaktisztületnél, amelynek fenntartási költségeit egyébként is a gazdákra vetik ki, közadók módjára. Egy kamarai beadvány költsége egyenlő 1—2 pár csirke, vagy 20—50 tojás, vagy 2—3 kg. marhahús, vagy 2 kg. zsir vagy 1 drb malac, vagy 1 kg. vaj, vagy 10—20 liter tej, 1 véka buza, 1—2 kg. méz, stb. árával. Ha a megkeresésnek mellékletei is vannak, vagy újabb megkeresés küldendő a kérdéses ügyben, a kiadások a fenti arányokban emelkednek. Kicsi dolognak látszik egy

bélyeg kérdés, de, ha egy esztendőben havonta csak egy megkeresést küld a gazda a kamarához, 10 tyukot kell egy évig takarmányoznia, hogy a tojások ára elegendő legyen, egy közepesen tejelő tehénnek csaknem egy havi tejtermelését kell elvesztesznie, vagy egy éves disznója megy csak a kamarával való levelezésre, mely intézmény, — ismételjük, — az ő érdekében létesült. A kamarák feladata volna első sorban, hogy a megkeresések bélyegmentessége érdekében illetékes helyen lépéseket tegyenek, rámutatva a változott viszonyokra.

NAGY FRIGYES HAZTARTÁSA

Nagy Frigyes rendszerint nyolcfogásos ebédet evett. Négyet a francia, kettőt az olasz és kettőt a királyi konyha előírása szerint. Ebédközben a király az egyes fogások után jegyzeteket készített magának, hogy a konyhafőnökkel megtárgyalja a hibákat. Gyümölcsön kívül más desszert nem került az asztalra. A borok közül a bordóit és a mozei bort szerette, amelyekből vízzel keverve majdnem mindig egy egész üveggel ivott. A királyi konyha költségvetésére évi tizenkétezer tallér volt előirányozva. Ebből futnia kellett a királyi asztal nyolcfogására, azonfelül délben és este tizenkét szolgálata számára való ételre. No meg a király kutyái számára való „hideg konyhának” is ebből kellett telnie.

Boila visszavonulását nem akarják tudomásul venni

Bukarest, április 5.

Vajda Sándor ma levelet intézett Boila Romuluszhoz, aki — amint néhány nappal ezelőtt megírtuk — a nemzeti-paraszt-párt kolozsvári kongresszusa után a pártban viselt összes tisztségeiről lemondott és bejelentette, hogy teljesen visszavonul a politikai tevékenységtől. Vajda szíves hangú levelében azt közli Boilával, hogy lemondását és visszavonulását nem veszi tudomásul és ezt a körülményt a nemzeti-parasztpárt vezérőrbizottságának döntésétől teszi függővé. A továbbiakban pedig arra kéri Boila Romuluszt, hogy lemondását vonja vissza és továbbra is vegyen részt a nemzeti-parasztpárt belső ügyeinek intézésében.

KUTYÁK EGY SZÜKSÉGRENDELET ELLEN

A jelenkor egyik legszomorubb járulaka, a leépítés, korántsem új nyavalya. Az évszázadok folyamán egész sereg szükségrendelet látott napvilágot, amely a takarékoskodás jegyében született. Egy ilyen szükségrendeletet érdemes a levéltárak fülledt porából kiemelni. Ernő Ágoston hannoveri választófejedelem becéztotta ki országa közigazgatásának és udvartartásának racionalizálása alkalmából. A rendelet a takarékoskodásban odáig ment, hogy utasította az udvartartás konyháját, hogy csontokat, amelyek eladgdi az udvari kutyák öröme voltak, el kell adni. Nem kisebb ember, mint Leibnitz, a híres filozófus csapott fel a legszentebb jogaikban megzavart kutyák védőjének. 1680-ban kelt az a humorisztikus memorandum, amelyben a kutyák nevében tiltakozott a csontok elidegenítése ellen. A krónika nem jegyzi fel, hogy volt-e valami eredménye ennek a tiltakozásnak.

— EGYSZERÜ KÖNYVVITELTAN magán-uton való elajátítására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ára 51 lej, postán pórtóval 56 lej. Leggyorsabb a pénz utalványon előre beküldeni, akár postabélyegeken. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

Pengő és schilling

valamint mindennemű

valuta

szükségletét legelőnyösebben szerezheti be

Tar-Agenturá-nál

Bankkommisszió

Brassó, Kórház-u. 49. Telefon 242.

M É G

3

NAPIG

szombatig

104 lej

A CREP
DE CHINE

VESTIS-NÉL

BRASSÓ, LENSOR 26

VESTIS-NÉL
BRASSÓ, LENSOR 26 sz.

Tavaszi szövetujdonságok legdusabb választéka!

Eredeti gyári árak!

Maradék-kiárusítás leszállított árban!

APRILIS 7.

R. L. VOLDAL

— A csikszeredai hadkiegészítő, a tartalékos tiszt és a tiszt kassza. Tudósítónk jelenti: Csikmegye tartalékos tisztjei között kinos feltűnést keltett, hogy az igazoló könyvecskéket a hadkiegészítőnél nem láttamozták addig, amíg a jelentkezők a tiszt kasszájára 100—200 lej nem fizetnek. A csikszeredai hadkiegészítő évekkel ezelőtt tiszt kasszát alapított s ebbe bevonta a tartalékos tisztet is. Az alapszabályok szerint a tartalékos tisztet minden évben a kötelező jelentkezés alkalmával fizetik le a tagsági díjat, ami a hadnagyoknál 100 lej, a főhadnagyoknál 200 lej és így tovább a ranglista szerint. A tartalékos tisztet fizették is becsülettel a tagsági díjat a jobb időkben, most azonban az a 100—200 lej igen nagy összeg lett. A hadkiegészítő azonban most is ragaszkodik a szabályokhoz s nem láttamozza addig az igazoló könyvecskéket, míg a tagsági díjat le nem fizetik. Nem hisztük, hogy a mai körülmények között súlyos hanyagság, vagy éppen fegyelemsértés volna a tartalékos tiszt részéről, ha nem tudnak eléget tenni a jobb időkben vállalt kötelezettségüknek. Ettől eltekintve is, a tagsági díjak behajtásának talán más törvényes eszközei vannak, mint az igazoló könyvek láttamozásának a megtagadása. Az évi kötelező jelentkezés más dolog és más dolog a tiszt kassza ügye is. A kettő nem igen hozható kapcsolatba, különösen ilyen célból és ilyen módon.

★ Urodonal a legismertebb és az egész világon legelterjedtebb szer a vese kimosására, mely megtisztítja a szívet, a májat, az idegeket és izületeket a húgysavas lerakódásoktól és így megóvja a szervezetet olyan betegségektől, melyeknek különben áldozatul esne. Urodonal alaposabban hat, mint a legtöbb ásványvíz és a só. (be)

— MAROSVÁSÁRHELYI ÉS MAROS-MEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi törvényszék és az ügyészségi fogház udvarát elválasztó fal az éjszaka folyamán irtózatos robajjal összeomlott. A fal nedves volt s minthogy éveken keresztül nem javították, végül is összeomlott. A javítási munkálatokat most megkezdtek. — Kovács Albert és Szász Dénes mikházi legények feltékenység miatt összeszólkalkoztak s a vita hevében Szász Dénes Kovácsot leszúrta. A súlyosan sebesült legényt kórházba szállították, Szászt pedig a csendőrség letartóztatta s bekísérte a marosvásárhelyi ügyészség fogházába. — Kocsis László marosvásárhelyi gazdálkodó háza kigyulladt és teteje leégett. A kára körülbelül 50.000 lej. — A csikszeredai törvényszék 5 évi börtönbüntetéssel sújtotta Horolín

László odaváló szobafestőt, aki hosszú ideig munkanélkül lévén, nagy nyomorban lopásra vetemedett. Horolín 14 lopást követett el s többek között 80.000 lejt lopott a Bellák színészpártól. A marosvásárhelyi ítélőtábla ma tárgyalta Horolín bűnyűjét. A vádlott drámai jelenetek között sirva mondotta el, hogy nagybeteg anyja miatt lopott. A tábla az enyhítő körülmények figyelembevételével 5 évre ítélte a sajnálatraméltó bűnözőt.

— Gyermekholttest a siron. Temesvári tudósítónk jelenti: A józsefvárosi temető egyik sírdombján tegnap feloszlásnak indult gyermekholttestet találtak. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a bestiális anya kézrekerítésére, aki gyermekét még a téli nagy havazások idején tehette ki.

— ELŐADÁS A VILÁGKRIZISRŐL. ASZTROLÓGIAI ALAPON. Selma Sigerus-Göller asztrológusnő holnap, szerdán este nyolc órakor előadást tart „Világháború, világkrízis, világforduló” címmel a brassói Gewerbevereinban. Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Uj elnököt neveztek ki a Saar-vidéki kormányba

A Népszövetség felügyelete alatt álló Saar-vidék kormányának két tagja lemondott s ezért helyükbe a Népszövetség tanácsa újakat nevezett ki. Képünk Geoffroy Georges Knox-ot, a madridi angol követség tanácsosát ábrázolja, akit a Népszövetség a Saar-vidéki kormány elnökének nevezett ki.

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot! A lap zavartalan expedíciója érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címkén.

— MIÉRT TÁMADJAK A ROMÁN LAPOK A CSIKMEGYEI PREFEKTUST. Tudósítónk jelenti: Az Ordinea Noua című román lap rendkívül érdekes és jellemző támadó cikket közöl Csikmegye prefektusa, Stolojanu ellen. A cikk szerint a román prefektus főbűnjáró bűnei közé tartozik az, hogy olyan emberekkel véteti körül magát, akik az igazságszolgáltatással állandóan hadilábon állnak. Ilyen például, — írja a derék sajtóorgánus, — Makkay Domokos dr., aki Gyergyószentmiklós interimár bizottságának az elnöke és Sándory Mihály dr. ügyvéd, aki viszont a vármegyei tanácsnak a tagja. A lap szerint Makkay Domokos „az adófizetés ellen izgat”, Sándory Mihály pedig veszedelmes irredenta, amit a marosvásárhelyi főügyész vizsgálata és a sziguranca jelentései is igazolnak. A marosvásárhelyi koronaügyész a Szakáli-ügyben folytatott le vizsgálatot. Az eredményről eddig nem igen hallottunk semmit. Ime, most az Ordinea Noua adja hírül, hogy az ügyészi vizsgálat eredménye ez volt: Sándory Mihály veszedelmes irredenta. És Szakáli, akit a csikarcafalvi csendőrsőn agyonverték? Nyilván az is veszedelmes irredenta volt, tehát rendben van minden.

— Kezdődő érdekeskedésnél a természetesen „Ferenc József” keserűvíz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja. A gyakorlati orvostudomány vezetői a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez gyorsan és enyhe módon szabályozza a szervezetre annyira fontos gyomor- és bélmozgást. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Egy nap két gazdát kergetett halálba Temesmegyében a válság. Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári ügyészségre ma két megrendítő öngyilkosságról érkezett jelentés. Mindkét öngyilkos jó módú ember s az önkéntes halált a gazdasági összeroppanás elől való menekülésért választotta. Az egyik Marsetzky Simon vingai hentesmester, aki vadászfegyverrel lőtte szíven magát. Őt gyermek maradt utána árva. A másik öngyilkosság Kettel közszéiben történt, ahol Csávicz András gazdálkodó akasztotta fel magát. Csávicz a buzaárak elértéktelenedése miatt bankkölcsön útján szer-

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegzsákák stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árulják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztásban) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban. Szf 17171

zett pénzt s most az egyik temesvári bank el akarta árvereztetni a földjeit. Csávicz az árverés szegyeteljes katasztrófáját nem várta meg, hanem öngyilkos lett.

— MEGUGRATTAK EGY TULBUZGÓ DETEKTIVET ARADON. Tudósítónk jelenti: Kinos botrány játszódott le vasárnap este az állomás közelében lévő Szép-vendéglőben. A vendégek között tartózkodott egy kapitány is egy hölgy társaságában, amikor a helyiségben hirtelen megjelent Nevelcutu detektív és igazolásra szólította fel a jelenlévő nőket. A kapitány nem volt hajlandó megengedni a társaságában lévő hölgy igazoltatását, mire szóváltásra került a sor, amelynek folyamán a vendégek olyan éles formában foglaltak állást a detektívvvel szemben, hogy az a szó szoros értelmében menekülni volt kénytelen. Az aradi törvényszék ma tárgyalta Fleischer Pál ügyét, akinek lakásán a Monopol közegé meg a múlt év márciusában nagyobb mennyiségű dohányt foglaltak le. A bíróság a mai tárgyaláson kimondta, hogy a lakásán mindenki bármilyen mennyiségű dohányt tarthat, feltéve, hogy azt nem hozza forgalomba. Fleischer fel is mentették.

★ UZENET AZ ANYÁKNAK, szülőknek, pedagógusoknak érdeklődésére joggal számítható nagyjelentőségű, értékes munka, mely a nevelés kérdéseinek égető fontosságú problémáit tárgyalja. Ezen mű három kötetből áll. Minden kötet befejezett egész és külön-külön is kapható. Az első része tárgyalja a terhesesség idejét, a kis gyermekkor, csecsemőkortól 2 éves korig, ára 90 lej. A második rész az óvodás korról és az első iskolákkal foglalkozik; ára 120 lej. A harmadik rész pedig a nevelés szempontjából legnehezebb kornak, a serdülés és az érettség korának a problémáit vizsgálja meg. Ára 150 lej. Ezen könyvek megírásával dr. Stekel bécsi egyetemi tanár uttörő munkát végzett. Ezen kötetek külön-külön is megrendelhetők. A három kötetet egyeztető vére, 340 lejért franco szállítja a Brassói Lapok könyvosztálya.

A B. L. regénye

A PÁRIZSI LEÁNY

Írta: ORBOK ATTILA:

Barlainé nem szerette a falusi életet és lenézte a szürke, unalmas monostori urakat, ami pedig a parasztokat illette, soha életében nem érintkezett velük s még csak gondolkodni sem jutott eszébe arról, hogy vajon vannak-e vágyaik és érzéseik s hogy lehet-e valamilyen közösség az előkelők, a műveltek és a kicsinyek, a tanulatlanok között. Azt elismerte, — márcsak saját házasságának igazolása miatt is, — hogy a szellemi kiválóság, a nagy tanultság, a rendkívüli feltűnő és hasznos egyéni tulajdonságok az arisztokrata származásnak közé emelhetnek valakit, de érdeklődése a jómódú zsenitiken, vagy előkelő pozíciójú közéleti emberekben nem terjedt, — a nép, a szürke polgárság, a kishivatalnokok, a falusi intelligencia az mind egyetlen nagy jelentéktelen masszává homályosult szemében, amelyet észre sem vett. Gögös volt és szenttelen s amikor egyszer leánya tudta nélkül elment egy szellőházba, — ahol a szülők betegen feküdtek s az apró gyerekeknek senki sem viselte gondjukat és ajándékokat vitt nekik, — néhány ócska ruhadarabot és elemózsiát, — ridegen rátámadt Izabellára s azt mondta, nem elég gazdagok, hogy jótékonykodjanak; van elég ezerholdas ur a környéken. Azt tartotta, hogy a jószág olyan adó, amit egy bizonyos nagy vagyoni censzus által kell csak fizetni. A férjére is nagyon haragudott, ha olyan helyen gavaleroskodott, ahol a bőkezűségnek nem volt meg a haszna. A mernai Palace Hotelben osztotta a borralvalókat, de ha az ura egy megszorult zselléren pár pengővel segített, azt már szigorúan megrótta.

Törpe lélek volt s annak nevelte leányát is, aki egyetlen reményessége volt, hogy a családát még igazi gondtalansághoz és rangjukhoz méltó fényhez juttathatja. Gazdag arisztokrata férjről ábrándozott, de legalábbis olyan emberről,

aki illő keresetet tud varázsolni majd köréjük és ha bárói, vagy grófi címe nincsen, pénzzel, pompával, főuri kényelemmel kárpótolja Csengey bárónő leányát a mésalliance-ért. Mert mésalliance-nak tartotta volna, ha a leánya úgy megy férjhez, mint ő. Amint hogy Barlainé kötött házasságát mindig nagy szerelmével magyarázta és mentegette a világ előtt. A szerelmet nagy veszedelemnek tartotta és rettegett a gondolatra, hogy Izabella esetleg megszerethet valakit, aki nem méltó reá, mert nem elég gazdag vagy előkelő.

A falusi életet szörnyű rabságnak érezte, de kénytelen volt az évek legalább a felét Monostoron töltöni, ez volt, — ahogy Barlainé nevezte, — az „anyagi lélegzetvétel” ideje, ilyenkor próbálták kiheverni a budapesti és külföldi tartózkodás nagy költségeit. A pártivadászat a legdrágább sport és meglehetősen kockázatos vállalkozás.

Barlainé ezután Budapesten járt üzleti ügyben. A hölgyeket Harmathy és Mágóri kísérte el a plébános szőlőjébe. — Gyalog mentek a falun keresztül. Harmathy a méltóságos asszonyt mulattatta az uton, már amennyire csak tellett tőle, mert nem volt beszédes ember. A leány társaságában rendszerint egy mukot sem szólt, de az anyával már el tudott beszélgetni; a bárónő a dúsgazdag fiút melegen tartotta, nagyon szíves volt hozzá, valósággal bátorította, pedig nem adta volna hozzá a leányát. De fontos volt, hogy az udvarlók listáján szerepeljen. Mágóri is csak ilyen szerepet töltött be, azzal a különbséggel, hogy nagy szolgálatokat tett a hölgyeknek, az adju-tánsuk volt, boldogan végezte kommissziókat s mint nagyon csinos férfi arra is alkalmas volt, hogy bizonyos esetekben a megfélemlítő udvarlót sakkban tartsa vele s nyilatkozzon a lényességekről.

Mágóri, aki már három esztendője udvarolt a leánynak, csak ezekben a na-

pokban kezdte igazán érezni, hogy csunya játékok üznek vele, mert anyagi tönkremenetelre szerelmi mámorából, kissé kijózanította és komolyan elmélyedt heiztetének mérlegelésében. Nagy keserűséggel állapította meg magában, hogy balkezü gazdálkodásában egy kis része van a bárónőnek is, aki sokszor kijelentette előtte, hogy ő leányának olyan férjet szeretne, aki mögött legalább ezer hold áll. Ennek az ezer holdnak az ábrándja kergette veszedelmes spulációjába.

Mágóri és Izabella előre siettek. A leány, aki sajnálkozva gondolt reá, hogy az előzékeny rokonfiu, legmegszokottabb és legelkezebb udvarlója a szomszédos Nagypándosból elköltözik, egy kis aggodalommal kérdezte meg:

— Igaz, hogy Lakival megegyezett és eladja a birtokát, Laci?

— Igen, — felelte a férfi komoran. És hozzátette: — Miért is maradnék itt, ezen a környéken? Minden nemzetségem a Dunántul van. Az ördög sem fog sajnálni!

Izabella ártatlan arccal ránézett és kijelentette:

— De bizony fogjuk sajnálni A ma-na... és én is különösen én...

Kis akácson át vezetett az ut a Vannay kastély mögött a szőlők felé. Nem láthatták őket a bárónő és Harmathy, a kik messze elmaradtak mögöttük.

Mágórit, aki soha még kezét sem csókolta a leánynak, most hirtelen elragadta elfojtott szenvedélye, megfogta a leány kezét karját és szemtől szembe fordította azt a gyönyörű főt, amelyben kiismerhetetlen gondolatok kavargtak:

— Izabella! Ne játszik velem! Hiszen nem gyerek... Beszéljen őszintén.

A leány riadtan nézett reá és el akart huzódni tőle:

— Laci, mi lelte magát? Mit akar?

— Izabella, szeretem!... Tudja jól, hogy szeretem! Miért akarja elhitetni velem most, hogy számítok valamit az életében? Most, amikor el akarok menni, hogy soha többé ne lássam!

Lihegve, ziháló mellel mondta el az első vallomást.

A leány szabadulni akart, de Mágóri még közelebb vonta magához

— Eresszen el Laci, az Istenért! Az anyám meglátja!... Hiszen maga megörült!

— Igen, örült vagyok, Izabella... De tudnom kell, szeret-e, vagy nem?...

— De nem tudom...

— Mondja, hogy nem... Könyörgöm mondja, hogy nem... És akkor elmegyek. El tudok menni... És lesz, ami lesz...

— Nem tudom... Engedjen Laci... Higgye el, hogy nem tudom... Nem tudom...

A férfi, aki már vadul ölelte, hogy megköszönje az igent, vagy a nemre fájdalmas csókkal bucsúzzék örökre ettől a gyönyörű, kiismerhetetlen, ártatlanságban is raffináltan számító, kegyetlen leánytól, akit három éven át néma szerelmmel követett, most hirtelen elbozátotta, valósággal lehullott két karja, mint ha megbénul volna, érezte, hogy ő a gyenge, mert nem menekülhet a gyötört bizonytalanság hálójából, amit a leány font körülött... Vagy nem is a leány, hanem az anyja, aki mint valami élettelen bábut, úgy a hatalmában tartotta gyermekét. Izabella őszinte volt, amikor a szerelmes férfi ölelő karjaiban vergődve azt mondta, nem tudja, hogy szereti-e őt.

(Folytatása következik.)

Astra (Apolló) Mozzó BRASSÓ.

Kedden és szerdán fut utoljára:

Házassági R. T.

Főszerepben: Charlotte susa, Georg Alexander, Werner Fütterer

2 óra nevetés — Szállított helyárak: 15, 20, 25, 30 és 35 lej.

Jön! YORK tábornok

Főszerepben: Werner Kraus

Ufa-Matador sláger.

Elítélték a temesvári Humanus igazgatóit,

akik egész Erdélyt és Bánátot végigzsarolták biztosítási szélhámosaikkal

Temesvár, április 5.

Az emberi hiszékenységet, az emberi nyorúságot igyekezett a maga hasznára alaposan kamatoztatni három furfangos temesvári ember. Abból indultak ki, hogy ma általános a nyomor és éppen azért sok az olyan ember, aki szívesen nyúl a segítő kez után. Már pedig ők azt ígérték, hogy mindenkin segitene, aki bizalommal hozzájuk fordul.

Gubi Fülöp, akinek rosszul menő kocsmája volt, Weszeli Nándor magántisztviselő, akit szabálytalanságok miatt elbocsátottak állásából és Sajó Béla bukott fakereskedő, elhatározták, hogy az emberek általános nyorúságán maguknak egzisztenciát alapítanak.

Béreltek egy bolti helyiséget és az ajtó fölé kiakasztották a céget:

HUMANUS

általános segélyező egyesület.

Hitelbe vásároltak pompás irodaberendezést, íróasztalokat, írószekrényeket, írógépeket, foteleket, szőnyegeket, bevezették a telefont, kauciók alkalmazottakat szerződtettek. Aztán nyomattak nagyhangú prospektusokat. Igérték:

Ha ön megházasodik: 10.000 lej kap tőlünk, ha férjhez adja leányát: 10.000 lej kap tőlünk,

ha a fia bevonul katonának: 10.000 lej kap tőlünk,

ha a fia nősül: 10.000 lej kap tőlünk, ha őnt operálják: 10.000 lej kap tőlünk,

ha orosz bizonyítvány alapján fürdőre megy: 10.000 lej kap tőlünk,

ha üzletet akar nyitni: 10.000 lej kap tőlünk,

ha kitört a lábát: 10.000 lej kap tőlünk, ha meghal: 10.000 lej kap családja tőlünk.

És felsorolt még mindenféle, az emberi életben előforduló esetet, amelyek bekövetkeztekor a Humanus mindenkor 10.000 lej igért.

Ezzel szemben annak,

aki ezeket a 10.000 lejelet akarta, nem kellett egyebet tennie, csak belépni a HUMANUS általános segélyező egyesületbe, megfizetni a százötven lej beiratási díjat, a száz lej részvételi díjat és ezen kívül a rendes járulékokat, amelyek igazán nem voltak magának mondhatók.

Gubi Fülöp, Weszeli Nándor és Sajó Béla maguknak az igazgatói címeket adományozták, de nem díjmentesen, mert a díj havi 20 ezer lej volt, amelyet havonta és egyenként a HUMANUS egyesületnek ugyancsak hitelre vásárolt pénzszekrényéből kiutaltak. No, de hát az olyan derék férfiak, akik annyi 10.000 lejelet ígértek a nyomorgó embereknek, meg is érdemelték ezt a tisztes fizetést.

Persze most már arról is kellett gondoskodni, hogy abban a pénzszekrényben pénz is legyen, mert máskülönben nem lehet abból kivenni sem a három igazgató egyenkénti huszezer lejes fizetését, sem pedig a kauciók alkalmazottak járandóságait. Toboroztak tehát egy csomó ügynököt, akiknek az volt a feladata, hogy Temesvárott és a vidéken tagokat gyűjtsenek.

A taggyűjtés igen szépen ment, mert az emberek a mai világban szívesen fogadnak el néhány száz lej fizetés alapján 10.000 lejelet.

Az ügynökök mindjárt inkasszáltak is. A beszedett pénzből megállapodás szerint huszontól százalékok megtartottak maguknak jutalékként, hetvenöt százalékat pedig beszállították a HUMANUS pénztárbá.

Az üzlet nagyszerűen ment azonban a pénz még mindig kevés volt. A három igazgató ugyanis úgy találta, hogy egyikük sincsen kellően megfizetve a havi huszezer lejjel és azért megszavazták maguknak még további havi ötezer lej reprezentációs költséget, továbbá utazási napidijakat. Elhatározták ugyanis, hogy vidékre mennek propaganda utakra és akkor a teljes költségen — első osztályú vasúti jegy, szálloda, ellátás, — és mellékiadásokon kívül még napi ezer lej napidiját is kapnak, mert kimozdulnak kényelmes irodájukból és török magukat a szegény emberek érdekében.

Ugyanakkor elhatározták azt is, hogy a HUMANUS általános segélyező egyesületnek nagyobb keretet adnak.

Kocsis Ferenc nyugdíjas vasutast megválasztották a HUMANUS elnökévé. Kocsis Ferenczel aláírtak egy nyolcvanezer lejről szóló váltót.

Tudja, csak a forma kedvéért, Kocsis bácsi, hogy azt mondassuk az igazgatóknak, maga érdekelve van a HUMANUS-nál.

Azt már nem mondták meg Kocsisnak,

hogy két nap múlva a váltót egyik temesvári ügyvéd közbejöttével leszámították és azt az összeget ezenkívül a házára is betelekkönyvezték. Aztán került a HUMANUS-hoz alelnök, ellenőr, gondnok és más tisztséget viselő ember. Ezek is

valamennyien a „forma kedvéért” váltót adtak.

Kocsis Ferenc és a többiek nagyot néztek, amikor három hónap múlva a prolongációs váltókat kellett aláírni. Megnyugtatták őket.

Nincs baj, formáság az egész, tudják maguk is, hogy a váltó akkor is csak három hónapig érvényes, ha az asztalfiában hever.

Közben a HUMANUS egyre szaporodó tagjaitól beszédtek vagy félmillió lejt. Ugyanannyit tett ki az átvett kauciók és a tisztségeket viselő naiv emberek váltóira felszedett pénz.

És akkor jöttek a bajok. Esedékessé vált néhány 10.000 lej, mert bekövetkeztek a tagoknál azok az esetek, amelyek-

Tardieu nagyjában megegyezett MacDonalddal

Megérkeztek Londonba a négy nagyhatalom megbízottai s megkezdődött a konferencia

Biznak a dunai vámszövetség létrejöttében

London, április hó 5.

MacDonald angol és Tardieu francia miniszterelnökök vasárnap délután és hétfőn egész nap folytatták megbeszéléseiket a négyhatalmi konferencia szerdán délután kezdődő tanácskozásainak előkészítésére. Tárgyalásaikról a következő részleteket jelentik:

Tardieu hétfőn reggel 6 órától 9 óráig szállójában Flandin pénzügyminiszterrel tanácskozott, majd a Foreign Office-ba, az angol külügyminiszteriumba ment, ahol Sir Simon külügyminiszterrel értekezett. Egy óra múlva, azaz

délelőtt 10 órakor kezdődött meg a Downing Streeten a tulajdonképpeni tanácskozás, amelyet MacDonald nyitott meg megleghangú üdvözlő beszéddel.

Délután 1 órakor MacDonald villásreggelit adott, amelyen a tanácskozás hivatalos résztvevőin kívül megjelent a londoni francia nagykövetség, továbbá Baldwin, Sir Herbert Samuel belügyminiszter, a lordkancellár és az alsóház speaker is. Délután a tanácskozásokat ismét folytatták s azok fél 6-kor értek véget. Este 8 órakor lord Londonderry adott ebédet, de ezen csak MacDonald és Tardieu vettek részt. A vacsorán az eszmecsere tovább folytatótt.

Ezzel aztán Tardieu londoni látogatása véget is ért és a francia miniszterelnök 10 óra 30 perckor visszautazott Párisba, ahová ma, kedden délelőtt érkezett.

MIT MOND A HIVATALOS KÖZLEMÉNY

MacDonald és Tardieu tanácskozásainak eredményeiről az angol miniszterelnökség és a francia követség hivatalos kommunikát adott ki. Ezt a kommunikát Tardieu elutazása előtt néhány perccel a szállójában írta alá.

A két miniszterelnök hivatalos nyilatkozata hangsúlyozza, hogy tanácskozásaik során az általános európai helyzetet vitatták meg, amely különösen a Duna-medencében levő államok sorsát fenyegeti katasztrófával.

A közép- és keleteurópai kisállamok problémáját csak a nemzetközi megértés szellemében lehet megoldani. Erre pedig más alkalmasabb lépés nincsen, mint a négy nagyhatalom londoni konferenciája. Tekintettel arra, hogy ez a konferencia küszöbön van, MacDonald és Tardieu tanácskozásaik alkalmával nem hoztak végleges határozatokat, mert

megbeszéléseikkel csak a nagyhatalmak megbízottainak munkáját akarták megkönnyíteni.

Amennyiben sikerül a megoldás módszereit megtalálni, úgy a nyár folyamán a dunai államok kérdésének rendezésével a nagyhatalmak az általános európai helyzetet is megjavíthatják. A megbeszélések során az az álláspont alakult ki, hogy az európai békét többé nem lehet jegyzékváltási etikettel biztosítani, hanem komoly megoldásra van szükség,

A hivatalban

állandóan fenyegető fertőzés veszélye. Óvakodjék influenzától és vegyen

Panflavin-paszíllákat

re a pénzeket ígérték. Nem volt pénz a kasszában és nem tudtak fizetni. Ezt megtudták más tagok és jöttek követelni befizetett tagsági járulékaik visszatérítését. És ugyanakkor követelni kezdték az alkalmazottak kaucióik visszafizetését is. A bajt tetézte az, hogy Kocsis Ferenc váltójának prolongálására sem volt a három igazgatónak pénze. Kocsis Ferenc elnök, az alelnök, az ellenőr, a gondnok és a többi tiszteletbeli állás betöltője is megtudta, milyen slamasztikába került

A HUMANUS napok alatt összeomlott.

A három igazgatót letartóztatták.

Hónapokig ültek vizsgálati fogságban.

Aztán a főtárgyalásig szabadon engedték őket.

A temesvári törvényszék most tartotta meg a főtárgyalást. A főtárgyaláson az ügyész vádiratából és a tanúk sokaságának vallomásaiból kitetszett a HUMANUS alapítása és igazgatóinak teljes díctelen működése.

A bíróság elismeréssel volt a három igazgatóval szemben, mert

Gubi Fülöpnek, Weszeli Nándornak és Sajó Bélának egyenként egy évi és hat hónapi börtönt juttatott.

Az ítélet a HUMANUS ügyében, — tekintve, hogy az igazgatók egy csomó embert kifosztottak, — elég humánus volt.

Ifjabb Kubán Endre.

amelyet a közel jövőben lezajló nemzetközi konferenciák biztosíthatnak.

A négy hatalom konferenciája szerdán délután fél 3 órakor kezdődik a külügyminiszterium régi kabinet-termében.

A német delegáció már elindult Londonba, az olasz kiküldöttek pedig Grandi külügyminiszter vezetésével, még ma, kedden megérkeztek az angol fővárosba. A francia delegáció már Londonban van Flandin pénzügyminiszterrel együtt.

HAT PONTBAN MÉR MEG. EGYEZTEK

Legújabbban kiadott jelentés szerint Tardieu dunakonföderációs tervének hat

pontjára vonatkozólag megegyezett MacDonald-dal. Ez a hat pont a következő:

1. Felhívást bocsátanak ki a dunai államokhoz közös konferencia tartására.
 2. Megállapítják a dunai blokk kereteit.
 3. Megállapítják a kedvezményes vám-tarifák mértékét.
 4. és azok alkalmazási módjait.
 5. Megállapítják a pénzügyi támogatásra szoruló dunai államoknak nyújtandó kölcsönök összegét és feltételeit és végül
 6. e kölcsönök ellenőrzésének módjait.
- Ma egyébként Svájc is kifejezte azt a szándékát, hogy a dunai konföderációban résztvegyen.

Megint a levegőben lóg az új állampolgársági törvény

Sándor József nyilatkozata a Magyar Párt követeléseiről

Bukarest, április 5.

A parlament előtt fekvő törvényjavaslatok hatalmas tömegét — mint már jelentettük —, semmilyen körülmények között sem lehet elintézni a jelen ülészakon, annál kevésbbé, mert az új helyzet szerint, legjobb esetben is, az ülészakon április huszadikán véget ér.

Ezért nyilvánvaló, hogy csak a legfontosabbat fogják letárgyalni és így felfelé fordított a kérdés, melyek azok a törvények, amelyeknek megszavazására még számítani lehet.

Sándor József szenátor tegnap közvetlenül Pop Valér igazságügyminiszterhez fordult azzal a kérdéssel, mi lesz az állampolgársági törvénnyel, amely kétségkívül egyike a legnagyobb fontossággal bíró javaslatoknak.

Ezzel kapcsolatban megkérdeztük Sándor Józsefet, mi a párt álláspontja a javaslatl szemben?

— Az igazságügyminiszter azt ígérte — mondotta Sándor József —, hogy amennyiben az ülészakot meghosszabbítják, az állampolgársági törvény tárgyalására is sor kerül. Ebben az esetben a magyar párt szónoka a szenátusban én leszek és négy pontban fogom előterjeszteni követeléseinket.

A MAGYAR PÁRT KÖVETÉLESEI

1. Követelni fogjuk, hogy mindazokat, akik 1920. december negyedikén a mai Románia területén állandó lakóhellyel bírtak és nem optáltak más állampolgárságra, az állampolgárok sorába vegyük fel.

2. Ugyancsak ismerjük el azoknak az állampolgárságát is, akiknek a szülei laktak itt a megjelölt időben.

3. Ismerjük el román állampolgárnak mindazokat, akik a román hadseregben katonakötelettségüknek eleget tettek és végül

4. Kapják meg az állampolgári jogot azok is, akik 1914 előtt itt állandó lakóhellyel bírtak, orosz hadifogságba estek és csak mostanában tértek vissza.

— Tekintette arra — mondotta Sándor József —, hogy a Marzescu-féle állampolgársági törvény a mai tervezetnél is rosszabb volt, ez a tervezet kétségkívül haladás. De kell, hogy a Marzescu-törvény minden igaztalanságát jóvá tegyék. A Marzescu-törvény legsúlyosabb hibája pedig az volt, hogy túlságosan nagy súlyt helyezett a községi illetőségre, holott a régi magyar törvények annak másodrendű fontosságát tulajdonították. Magyarországon az illetőség csak a katonai szolgálattal és a toloncolás szempontjából bírt fontossággal.

A békeszerződés pedig sehol nem említi, hogy a községi illetőség is kritérium volna az állampolgárság elnyerésénél.

— Remélem, hogy sokat javíthatunk a javaslaton, hiszen különösen a negyedik pont rengeteg román is érdekel.

Pörzsde

1932. április 5.

Valuta: Napoleon 667, márka 39.75, leva 105, török lira 79, font 635, francia frank 6.65, svájc frank 32.75, olasz lira 8.70, drachma 165, dinár 15.90, dollár 167, lengyel márka 18.95, schilling 20, pengő 22, cseh korona 4.98, belga frank 4.70.

A BADACSONYI REMETE

BRASSÓBAN

Hitler helyett Goethe, a Tardieu-terv helyett a baromfitenyésztés, a nemzeti kormány helyett pedig a tavasz örömei iránt érdeklődik Maniu Gyula

Futó utcai interjú a nemzeti-parasztpárti visszavonult vezérével

Brassó, április 5.

Valaki azt mondja, hogy itt van Brassóban Maniu, az előbb ment ki a Koronából. Felhívom gyorsan telefonon a portást:

— Mondja, drágám, Maniu ur maguknál van megszállva?

A portás rendkívül halkán válaszol, ezinte hihetetlen, hogy egy portás ilyen halkán tudjon beszélni:

— Igen.

— Odahaza van?

— Még halkabban és még zárkózottabban:

— Nincsen.

— Elment?

— El.

— Hova ment?

— Kiment sétálni.

— És nem tudja, hogy hova ment? Nem látta, merre fordult?

— Sétálni ment.

Leccsapom a kagylót. Ilyet válasza nekem Brassóban, ahol mehet sétálni a Cenkre, mehet a Wartéra, mehet a Pojánába, mehet a Nagykőhavasra.

Fogom magam és találmra elindulok a Kapu-utca felé, még pedig a Koron-oldalán, az árnyékban. Szerencsére egy kicsit fájni kezdtem és ezért átmentem a napos oldalra. Közben azért mindkét oldalt jól figyeltem és arra gondoltam, hogy most lemegyek egészen a tennisz-pályáig, a Voicu Nitescu-villáig hátha, odament, igaz, itt van a nemzeti-parasztpárti klub is, oda is be kellene nézni...

Ahogy így megyek, egyszerre csak észreveszek egy férfit az előtt a könyvkereskedés előtt, amelyiknek a másik fele a Tanácsházterre fordul, ki. De a férfi még a Kapu-utcai odalon állt, úgyhogy közvetlen mellette kellett elmennem. Először fekete átmeneti kabátja tűnt ismerősnek, a kis bársonygallérral a nyakon. Aztán a kalapja. Ezt a fekete, lapos és csak kevésbé széles kalapot is láttam már. Mindez egy pillanat alatt rögződött meg bennem. A következő másodpercben a kalap karimája alól lefutó profilt látom meg, ezt az egészen jellegzetes száraz, néhol már barázdás arcot.

S már ott is vagyok mellette:

— Jó reggelt kívánok — és mondom hozzá a megszólítást: Kegyelmes Uram!

— amelyet ő nem szeret én se szeretek, de talán mindketten megszoktuk.

Könyveket nézett, amelyekről lassan fordítja rám a tekintetét. Szokott meleg-

ségével, megnyugtató mély hangjával köszön vissza, kezét nyújt és azt kérdezi:

— Nos, hogy vannak Brassóban?

— Hát olyan... várakozó állapotban, — mondom, anélkül, hogy szigorúan véve értenék ezalatt valamit. Egy pillanatra hallgatunk. Erősen süt a nap. Nézem félszemmel a jegyzeteimet: dunakonföderáció, nemzeti kabinet, esküszöm, nem tudom magam elhatározni, hogy ilyeneket kérdezzek. Tulajdonképpen ma van az első tavaszi nap, én kabát nélkül is vagyok. Ehelyett a kirakatra nézek:

— Valami könyvet akar vásárolni Kegyelmes Uram?

— Csendesén jön a válasz:

— Hát először csak úgy nézegetem...

— és végigsiklatja pillantását a könyvekben. Ebben a kirakathoz tulajdonképpen csak füzetek vannak, sárgafedeles német füzetek, amelyek a kisállattenyésztéssel foglalkoznak. Aha, gondolom:

— Kegyelmes Uram egyedül vezeti a gazdaságát?

— Hát tulajdonképpen a nővérem vezeti...

— Igen, tudom — mondom —. Badacsonyan. Kérem, ugyebár Önt nem érinti a konverzió?

— Egészen sötét lett az arca, holott az előbb mosolygott.

— Mindenesetre érdekel!

— Ugy értem, mint gazdát —

— Nem, ugy nem. De vannak a faluban, akiket érint... Mennyi könyv van:

— mondja ezután hirtelen és néhány lépést visszalép felém, az erre eső kirakathoz. Ez kottákkal, zenei művekkel van tele, most főleg Haydn-kompozícióival és életrajzokkal. Rögtön vissza is tér a másik kirakathoz, amelyben a kisállattenyésztő művek vannak.

— Zenével foglalkozik, Kegyelmes Uram?

— Megint az érett, idősödő mosoly és közben folyton a sárga füzeteken van a szeme, — ha jobban akarja látni a címetek, közelebb hajol az üveghez.

— Fiatalabb korban...

— Hegedült?

— Igen. De most nem kell. Otthon van rádióm, patefonom. Az ember azt hallgatja. Elintézik mások helyettünk.

— Most a feljebb eső kirakathoz tesz egy lépést, a sarok felé. Abban román könyvek vannak.

— Mit gondol, Kegyelmes Uram, arány-

lag, úgy érzem, hogy a nép számához viszonyítva, jelenik meg megközelítőleg annyi könyv románul, mint németül? Mert most nagyon sok román könyv jelenik meg, én figyelem a román könyvkereskedéseket.

— Egészen precíz választ ad, szinte megsejtenítőt:

— Hát ahhoz pontosan kellene tudni, hogy mennyi könyv jelenik meg németül.

— Most a sarkon állunk, senki nem vesz bennünket észre, az emberek éppúgy sétálnak mögöttünk, mint ha nem Maniu volt miniszterelnök állana itt nekik hátul.

— Honnan tudta, hogy itt vagyok? — kérdezi lassan.

— Valaki látta Kegyelmes Urat a Koronából kijönni. Kérem szépen, volt itt valami dolga?

— Már elintéztem.

— Korán, még alig van tízóra.

— Most ugylátszik, már választott a sárga füzetek közül, mert megindul az üzlet másik szárnya felé, a térre.

— Arrafelé a kirakathoz sokkal több könyv is van — és szolgálatkészen a Tanácsház-terre kirakathoz kalauzolom. Itt vannak a nagy, testes német könyvek, főleg politikaiak, köztük több is Hitlerrel.

— Mondom is:

— Hitlerrel jelent meg nagyon sok könyv az utóbbi időben.

— Ránézek, várok valamit.

— Ezzel szemben azt kérdezi:

— Ké az a maszk?

— A könyvek tetején fehér halotti maszk

A perszonál-unió lehetetlen, a Tardieu-terv pedig korai...

Elutazása előtt Maniu Gyula nyilatkozott az Adeverul munkatársának is, aki badacsonyi lakásán kereste fel a volt miniszterelnököt. A kialakult beszélgetés során Maniu igazolta, hogy a dunai konföderáció tervével kapcsolatban valóban adott nyilatkozatot egy magyar újságírónak is. Az ő nézete az, hogy

a perszonál-uniós híresztelések minden komoly alapot nélkülöznek.

Ennek a megoldásnak semmi lehetősége nincs és ő már 1919-ben visszautasította az ilyen irányú elgondolásokat.

hirtelen meg se ismerem.

— Goethe lesz... — ismeri fel előbb Maniu. Nézi. — Az volt ám az ember...

Szeretném azért ezt a dunakonföderációs dolgot megkérdezni, de az, hogy az utcán vagyunk és ilyen szemtelenül süt a nap...

— Szerettem volna azért egy pár kérdést...

A mosoly megint eltűnik.

— Nem, bocsásson meg, igazán... Ilyen szép reggeli időben...

— Hát nekem szimpatikusabb is...

— Mindent a maga idejében.

Örömmel mondok le, a jegyzeteimet zsebre gyűröm.

— Hanem én most már megyek ide be, veszek valamit... Isten velem — Kezét nyújt. Széles, nehéz, erős keze van. Minő egy kiscigánának.

— Ajánlom magamat...

Bemegy az üzletajtón. Én visszamegyek a Kapu-utcai oldalra, nézem megegyeszen azokat a füzeteket, amiket ő nézett. Alig állok itt pár pillanatig, jön ki egy segéd és kiveszi a kirakathoz az egyik művet. Megnézem gyorsan a címét: „Praktische Geflügelzüchtung”.

Gyakorlati baromfi-hizlalás...

Kacagva jövök be a szerkesztőségbe, hallatlanul boldog vagyok. „Gyakorlati baromfi-hizlalás”. Milyen nagyszerű dolog ez! Ezerszer nagyszerűbb, mintha a Tardieu-tervről vagy a nemzeti koncentrációról akármit mondott volna.

Benamy Sándor

Meghalt Czernin Ottokár gróf, aki 1916-ban Bratianutól átvette a román hadüzenetet

Levelírás közben szívizélhűdés ölte meg a híres diplomatát

Bécs, április 5.

Hétfőn este 10 órakor bécsi lakásán szívizélhűdés következtében meghalt gróf Czernin Ottokár, a volt Osztrák-Magyar Monarchia egyik legjellegzetesebb diplomatája, aki a román hadüzenetet mint nagykövet Bukarestben állomásozott.

Czernin Ottokárt az íróasztala mellett találták, amelyre feje rábukott. Már nem volt benne élet. A volt nagykövetet

levelírás közben érte utol a hirtelen halál.

Az elhunyt osztrák-magyar diplomata rendkívül nagy szerepet játszott a világháborút megelőzőleg, majd a világháború alatt is. 1914-ig Ferencz Ferdinánd volt trónörökösnek volt a bizalmi embere és elgondolásainak letéteményese. Mint cseh származású ember,

a magyarokat nem szívelte, ez azonban kölcsönös volt, a magyarok sem szerették őt.

Gróf Czernin Ottokárnak nyújtotta át 1916 augusztusában a Bratianu-kormány Románia hadüzenetét az Osztrák-Magyar Monarchia ellen. Czernin ekkor visszatért Bécsbe és igazi szerepe csak ekkor kezdődött. Ő kötötte meg az Osztrák-Magyar Monarchia nevében a bresztlitovszki és a bukaresti békét. Legutolsó szereplése a Clémenceau-val való polémiája volt, amelyben azonban már csufosan belebukott. Ez a bukás Clémenceaunak egyik legnagyobb sikere volt.

Ettől kezdve Czernin Ottokár előhaltnak számított a középeurópai diplomáciában. Bécsi lakásába húzódott vissza és miként Berchtold grófot, őt is a tömeges csendes ellenszenv vette körül. Nem is igen mutatkozott az utcákon, vagy nyilvános helyen.

Czerninnel a Monarchia történelmének egyik legszomorúbb, legzsiláltabb fejezete zárul le. A hirtelen elhunyt diplomata egyébként csak hatvan éves volt.

Három község elszakítva a világtól

Az elsodort hidat nem csinálják meg, a megrekedt póstaszállításról senkisé gondoskodik

A Brassó szomszédságában levő három csángó-község torturái, melyeket a hatóság közönye miatt kénytelen elszenvetni, bizonyára csak egy töredéke az általános érzett nyomorúságoknak, de, mint jellemző esetek, a nyilvánosságra kerülőnek, hátha az érdekelteket körökből, — itt is, egyebütt is, — jobb elhatározásokat ébresztenek.

Február másodikára Tatrang, Zajzon és Pütkeröz községekre sem Brassóval, sem Hosszafaluval nincs meg az autótaxi közlekedésük. S mivel idáig autótaxi szállította a postát,

levél, pénz, csomagküldeményeket egy héten legfeljebb csak kétszer kapnak, de ezt

is csak úgy, ha megbízható fuvarossal a saját költségükre elhozzák.

Hogy az újságjukat, a B. L.-at is is rendeltlenül kapják emiatt, azt mondani sem kell, holott jobban várják, mint a postai anyagi részt.

S most ez az árvíz, mikor a Tatrang-patak még júniusban elsodort hidját máig sem építették meg. Az ár rohamosan nő és teljesen elönti a kicsiny szükségátjáró hídcsakát is. Mi lesz akkor? A földmivesek el lesznek zárva a földeliktől, a lakosság még jobban Brassótól, a postától, s a hid hiánya miatt a három falun kívül Bodola és Keresztvár is el lesznek zárva.

Idáig juttatott az indolencia munkás, békés és adózásban alaposan kimerített községeket. Mert ott gyorsan, alaposan cselekszenek. Ott nincs közöny, nincs késedelem. Csak mikor a postát kellene rendszeresen szállítani s mikor a hidat kellene megépíteni.

De most már igazán, sürgősen cselekedni kell!

A Tavasz és a Vér

Az évszak Változékonyágának tulfeszítő és izgató hatása. — Bőrbajok. Kiütések. Furunkulusok. Lábszárbajok: Görcsér. Reuma. Csuz. Hőli bántalmak.

Az egyén bizonyos belső forradalmat él át. A tél által összegyűlemlett mindennemű mérgek hátványozott erővel törnek elő a vérből. Ekkor üt ki az orbánc, az akné, az egzéma, újra előjön a pszoriázis, a szikozis, vagy az eritem. A kiütések, a furunkulusok tömve vannak gennyel s egyre szaporodnak a nyak meg a hát tájékán. A csuzos meg reumás betegéknél viszont az izmok feszülnek rettenetes fájdalmak közepette. Az izületek csak úgy ropognak. A hűdés vagy az éles fájdalmak egész sorozata elemibb erővel tör elő. A hűdéses hajlamuk ereit megdagadnak, lábszáraikat gennyes sebek öntik el. Viszont aki érelmeszdesben szenved, ijedten néz a jövő elé, mert feszül a véredényrendszer, romlik a huyki-választódás, mindmeggannyi előőrse a különféle végzetes baleseteknek. Az asszonyok körében ilyenkor tapasztaljuk a leggyakoribb zavarokat, melyeket a havi baj megszűnése, az átmeneti kor folyton idéz elő. Ilyenkor tavasszal egymást követik: daganatok, fibrókok. Erthető tehát, hogy hogy mennyire szükséges e tünetek neutralizálása s hogy menekülünk e betegségek inváziója elől és pedig késedelem nélkül, a vérfrissítő gyógymód, a

RICHELET VÉRTISZTÍTÓ

utján, mely, a vérnél erősebb léven, azt csillapítja; rendszabályozza és átadja igazi hivatásának. Sok ilyen beteg létezik, akik megszabadulva a tavaszi vérzavaroktól hálával fejezik ki gyógymódunk feletti elismerésüket:

Minden kétséget kizár, hiszen tul-paggyok a Richelet Vértisztító kúrán, meggyógyultam egzémámból, pedig egyelően gyógyszer sem tudta eltávolítani. On adta vissza egészséget. Fogadja érte hálámat.

LESNIER, asszony
Gauriac (Gironde)

Gyógyserzem tanácsára követtem a Richelet Vértisztító gyógy-módot, hogy megszabaduljak lábszárbajaimtól. A görcsér munkaképességem telt. Meg pagyk mentve. Fogadják hálás köszönetemet.

MILLES CAMBIE,
Wawrin (Nord).

Minden üveghez ismertető könyvecskét mellékelünk. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. — Laboratoires L. RICHELET din Sedan, 6 Rue Belfort, Bayonne (Franciaország) Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN, Bukarest, 4 Strada Pitari Moş

Közgazdaság

Olcsóbb megélhetést!

Bukarest, április 5.
Tizenkét tisztviselő és munkásszervezet tartott együttes nagygyűlést Bukarestben, amelyen az olcsóbb megélhetést követelték. Ez a tizenkét szervezet ad-hoc blokkot létesített, melynek címe: az olcsóbb megélhetésért küzdők blokkja. A gyűlésen 12 pontból álló memorandumot fogadtak el, amelyet a kormányhoz juttatnak. Követelik az árak, lakbérek stb. leszállítását.

Módosítják az egységes árszabályt

Bukarest, április 5.
A Tarif Unitar-t, kereskedelmi középérték egységes árszabályát módosította az ezzel megbízott bizottság. A Tarif Unitarban felülvizsgált árúértékek tudvaleg arra szolgálnak, hogy a kereskedők és gyárak a forgalmi és pénzügyi adókat ezek alapján róják le. Az árak csökkentése következtében a bizottságnak több cikk középértékét kellett revízió alá vennie és leszállítani. A revízió során a mintegy 800 cikkből 200-nak szállították le a középértékét. Az új középértékek április 1-ével életbe is léptek.

Közügylést tart a Mezőgazdasági Kamarák Szövetsége

Bukarest, április 5.
A mezőgazdasági kamarákat annak idején azért létesítették, hogy a mezőgazdaság irányításában részt vegyenek. Hogy eme feladatuknak milyen mértékben tettek eleget ezek a drága pénzen fenntartott intézmények, arról jobb nem beszélni. Egyszerű adminisztrációs szervek degradálódtak, akárcsak az ipari és kereskedelmi kamarák, aktivitásuknak a mezőgazdaság alig látja hasznát. Mindezt abból az alkalomból elevenítjük fel, hogy a mezőgazdasági kamarák szövetsége április 9-én közgyűlést tart, amelyen nem ártana a belső adminisztrációs kérdéseken kívül külső, gyakorlati kérdésekkel is foglalkozni és a szokásos beszámolókon kívül egészséges programot adni.

Ujabb monopólium bevezetése lenyeget

Jó üzletet csinál egy kényszerregezésbe jutott fővárosi nagybank

Bukarest, április 5.
A fővárosi lapok burkolt formában támadják a kormányt, mert a koncessziók és monopóliumok magánkezekre való szorosított átjuttatása után újabb monopóliumot akar létesíteni bizonyos fogyasztási cikkek terjesztését és árusítását csak most fogják elkezdni fokozni. Azt, hogy mi ez a leendő monopol cikk, nem lehet világosan kivenni a támadásokból. Annyi azonban biztos, hogy ezt a legújabb monopóliumot már oda is adták egy kényszerregezésben levő nagy fővárosi pénzintézetnek.
A lapok megállapítják, hogy a gazdasági intézkedés mögött politikum húzódik meg, mert ha a szóbanforgó monopol-jogot saját rezsiben használna, sokkal többet keresne a kincstár, mint annak bérbeadásával.

A bankok és a konverzió

Közös megbeszélésre ültek össze a romániai bankszervezetek vezetői

Bukarest, április 5.
A konverzió törvényjavaslatát, amint arról már beszámoltunk, megszavazta a képviselőház, majd átkerült a szenátushoz, amely lényeges módosításokat eszközölt rajta s ezért újból visszakérül a javaslat a képviselőházhoz, hogy a szenátus által keresztülvitt módosításokat tárgyalás alá vegye. Bár a javaslat így még nem emelkedett törvényerőre, majdnem biztosra vehető, hogy a szenátusi rektifikáció után most már véglegesnek tekinthető.

A bankok ennél fogva elérkezettnek látják az időt, hogy a konverzióval kapcsolatos helyzetet megbeszéljék s ezért az összes bankszervezetek vezetői Bukarestben összegyűltek, hogy közös tanácskozáson határozzanak bizonyos kérdések felett.

A gyűlésen természetesen az Erdélyi Bankszindikátus is képviselteti magát. A gyűlés előreláthatólag több napig fog tartani, mert a bankárok felhasználják az alkalmat arra, hogy a bankok és a pénzpiac érdekében különböző intervenciókat tegyenek a pénzügyminiszternél és a Nemzeti Bank kormányzójánál.

Kereskedők és iparosok szírájkja egy regáti városban

Huszonnégy óráig halott volt a gazdasági élet Târgovistében

Bukarest, április 5.
Az állam könyörtelenül szorítja az adóprést, nem kegyelmez senkinek. A targovistei kereskedők és iparosok több ízben fordultak azzal a kéréssel a magas kormányhoz, hogy enyhítsen az adók és taxák behajtásának a szigorán, de mindenkor csak ígéretet kaptak, kiméltet azonban nem.

Néhány nappal ezelőtt egy kereskedő és iparosgyűlésen az elkeseredés olyan elemi erővel robbant ki, hogy elhatározták a sztrájkot. A gyűlésen három napos műhely- és üzletbezárást javasoltak, a mérsékelt elemek azonban közbevetet-

ték magukat és egynapos sztrájkra szorultak le az elkeseredett adóalanyok.

Az egynapos sztrájk tegnap zajlott le izgatott hangulatban, de incidensek és atrocitások nélkül. Egyetlen műhely, kereskedés sem volt nyitva, sőt a taxiutók és bérkocsik is leálltak, hogy a sztrájk annál impozánsabb formában nyilatkozzék meg. A regáti városban a sztrájk napján minden forgalom szünetelt és halott volt a gazdasági élet.

Délután a sztrájkolókat elkeseredett hangú gyűlést tartottak és memorandumot küldtek a kormányhoz azzal, hogy ha most sem figyel fel a panaszokra, újabb, több napig tartó sztrájkot rendeznek.

A magánadósságok amortizálása

Csak közvetítő szerepe lesz az Amortizációs Pénztárnak a magánadósságok rendezésében

A városi és kereskedelmi végrehajtások fellügmentését követeli a gazdasági szervezetek federációja

Bukarest, április 5.
Megirtuk, hogy a kormány betérjesztette az Amortizációs Pénztár működésének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot s ezzel módot ad arra, hogy ez az állami belföldi adósságok amortizálására létesített intézmény a magánadósságok rendezésében is résztvegyen. A javaslat lényegét már ismertettük. Arról van szó, hogy

mindazok a magánadósságok, kereskedők, iparosok, cégek, vállalkozók, akik rendezni akarják adósságaikat, a rendezésre felkérhetik az Amortizációs Pénztárt,

amely bizonyos feltételek alapján megkísérli a hitelezőkkel az amortizációs

egyeződést, vagy felszámolást létrehozni.

A javaslatot a kamara bizottsága szombaton éjjel két óráig tárgyalta és már ma betérjesztették a plánumhoz, mely egy-két napon belül valószínűleg meg is fogja szavazni. Érdekes a javaslat indokolása, mely kitér az állami belföldi adósságainak ügyére is, megállapítván, hogy az állami bevételek csökkenése miatt és az inflációs időből származó terhek következtében abba a dilemmába került a kormányzat, hogy

növelje a bankjegykibocsátást s ezzel indítsa meg az infláció lavináját, vagy pedig maradjon meg a stabilizálás mellett és egyelőre ne fizesse a belföldi tartozásokat.

A kormány súlyos nemzeti gazdasági és nemzetpolitikai érdekből az utóbbi alternatívát választotta azzal, hogy valamilyen lehetőséget teremjen majd ezeknek a tartozásoknak a törlesztésére. Az Amortizációs Pénztárnak ez a rendeltetése. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy akkor, amikor az állam kitolta a belföldi adósságok fizetését,

súlyos áldozatok viselésére kényszerítette a kereskedelmet és ipart és nehéz feladat elé állította az egész gazdasági életet.

Az Amortizációs Pénztár működésének kiterjesztése azt a célt szolgálja, hogy a mai válságos időben segítségére legyen úgy a megszorult adósnak, mint a hitelezőnek, nyitva hagyva azonban az utat, hogy meg nem egyezés esetén bíróság döntsön a kényszerregezésről, vagy csőd kérdésében.

Ugy a javaslatból, mint az indokolásból kitűnik, hogy

az Amortizációs Pénztár a magánadósságok rendezésében mindössze közvetítő szerepet fog betölteni,

hogy milyen sikerrel, azt csak ezután fogjuk látni.

A bukaresti gazdasági federáció, amelynek tagjai a háztulajdonosok, a kereskedelmi és ipari szervezetek, valamint más gazdasági szövetségek, ma nagygyűlést tartott Dori Popovici volt miniszter elnöklétével, amelyen követelték, hogy az Amortizációs Pénztár működésének kiterjesztése kapcsán

függesztek fel az összes városi és kereskedelmi végrehajtásokat, mondják ki törvényesen az adósságok leszállítását és vegyék rezevízió alá a kamatokat, függesztek fel a csőd eljárásokat, vegyék rezevízió alá a közelmúltban történt kényszereladásokat.

Mindezekre természetesen terjesztett be a kormány törvényjavaslatot.

A gazdasági federáció kívánságai valószínűleg sohasem fognak teljesülni, mert egy kicsit messze mennek a követelésekben.

A valutavásárlók rálizetnek a moratórium-hírekre

Bukarest, április 5.

Közvetlenül Junian volt igazságügyminiszter nagy feltűnést keltett nyilatkozata után az egész országban szétterjedő hosszabban inflációs hírek kelték lábra. Ezek a híresztelések valósággal felkavarták a pénzpiac nyugalomát. Az izgalom abban kulminált, hogy

a bukaresti tőzsdén feltűnően nagy deviza- és valutavásárlások voltak és mindenki igyekezett tudni lelkészletén.

Ennek a feltűnő nagy keresletnek tulajdonítható, hogy közvetlenül az inflációs és külföldi moratórium-hírek kirombanása után a bukaresti tőzsdén ugrásszerűen emelkedtek a valuták árfolyamai.

Ez a hossz-tendencia azonban alig tartott huszonnégy órát, mert kiderült, hogy Románia egyelőre semmi külföldi moratóriumot nem kér, sem pedig inflációra nem gondol.

Pénzpiaci körökben megállapítják, hogy azokat, akik beugrottak a híreszteléseknek, súlyos veszteségek érik, mivel a valuta-árfolyamok 24 órás kilengés után visszatértek régebbi kurzusukra.

— ERDÉLY UTJA NAGYMAGYARORSZÁGTÓL — NAGYROMÁNIAIG
cim alatt Mikes Imre tollából lapunkban leközölt óriási feltűnést keltett munka könyvekben is megjelent. A rendkívül szép kiállítású, két kötetből álló könyv ára fűzve 160 lej, aranyozott vászonkötésben (egybekötve) 200 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

6.955.000

Leit nyernek a játékosok a román állami osztálysorsjátéknak első osztályu huzásán, mely április hó 23-án és 24-én lesz megtartva.

Közeledik a huzás napja

MINDENKI LEHET SZERENCSES! — VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET A "FORTUNA" VÁLTÓÜZLET-NÉL BRASSÓ, WEISZ MIHÁLY-UTCA 7 SZÁM ALATT

KACSKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

Ujítsa meg lejárt előfizetését, hogy a lapot fennakadás nélkül küldhessük!

Külföldi humor

ARANYSZABÁLY

— Mondd, mamuskám, igaz az a mondás, hogy „minden nap egy alma az egészség ol-talma?”
— Igaz, bizony.
— No, akkor én megoltalmaztam az egész-ségemet két hétre.
(Newcastle Evening Chronicle.)

★

ÜGYVEDEK EGYMÁS KÖZT

— Rettenetes, milyen bosszúságom volt ma egyik védencemmel! A fickó mindenáron val-lani akart...
(Jugend.)

★

TANCESTÉLYEN

— Látod, Jani, igazán fölkérhetnéd szegény Pepi kisasszonyt is egy táncra.
— Mingyárt, csak várok, míg valami ábrándos keringőt játszanak. Akkor legalább lehunyhatom tánc közben a szememet.
(Tit-Bits.)

★

ZORD HALÁLNEM

— Lenyeltem egy hatalmas hernyót.
— Hallod, tenned kellene ellene valamit.
— Teszek is. Halálra fogom éheztetni a nyomorultat.
(Minn. Ski. U. Mah.)

★

PONTOS KISZOLGALÁS

Háziasszony: Miért tesz három teli és egy üres borosüveget az asztalra, Mari?
Szobalány: A vendéгурak közül az egyik nem iszik szeszt, azé az üres flaska.
(Buen Humor.)

★

BECSULET DOLGA

— Már többször volt büntetve?
— Igenis, bíró ur kérem, de egy párszor föl is mentettek.
(Schweizer Illustrierte.)

★

VALSAGOS IDŐK

Férj: A font megint esett.
Feleség: Azt már én is vettem észre. Utá-namértem azt a font hust, amit a mézárós-tól hozattam és öt lattal kevesebb volt.
(Lustige Blätter.)

★

EGYSZERÜ MEGOLDÁS.

— Azon törom a fejemet, mivel okozhat-am a legnagyobb örömet Adél néni-nek, az ötvenedik születésnapjára.
— Nagyon egyszerű. Gratulálj neki a tегvennyolcadik születésnapjához.
(Fliegende Blätter.)

Egyemeletes ház

Brassóban, a belváros közvetlen közelében, üzlethelyiséggel, nagy pincékkel, istállóval, raktárral, tágas udvarral és minden mel-lékkel, kedvező feltéte-lekkel szabad kézből eladó. Kö-zelebbi „Saxonia” hirdetési iro-dánál Brassó, Kolostor-utca 14

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidualatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lei. Magyaror-szágra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 fél-évre 820, évente 1600 lei — **Egyes szám ára 5 lej;** Magyarországon 20 fillér.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creangă 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — **Dés:** Str. S. Barnu-ju 10. (Oszán Kálmán). — **Kolozsvár:** Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). **Torda-Aranyos, Marostorda- és Kisküküllőmegyék** kerületi megbízott (Bernát Ernő) Ig-Mureş, Str. Câmpului 8. — **Marosvásárhely:** (Benjámin Árpád), Piața Regele Ferdinand 53. **Nagyszeben:** Str. Turnului 13. (Szigetváry László). — **Nagyvárad:** Strada Constantin 2 (Szabó László). — **Szatmár:** Csokonai-utca 10. (Váradi József). — **Udvarhelymegye és Székely-udvarhely:** Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — **Szilágyosomlyó:** (Heller Ernő). — **Te-mes, Arad- és Krassószörényvármegyék:** (Némethy Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31. — **Torda:** Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József).

Központi szervezők pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hir-detőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

Körmendi Ferenc regénye

A BUDAPESTI KALAND

Londonban kétezer kézirat között első díjat nyert!

550 oldal. **Ára: Lei 177.—**

Kapható a
Brassói Lapok
Könyvostályában

Dr. Kraft-Ebling

Psychopathia Sexualis

Különös tekintettel a rendellenes nemi érzésre. Nélkülözhetetlen kézikönyv minden művelt ember számára. Most mélyen leszállított árban kapható

lüzve 163.— Lei

Videki rendeléseknél 20 lej kül-dendő por-ára. Megrendelhető

BRASSÓI LAPOK

Könyvostályában, Brassó.

Most már értem a RÁDIÓT

című könyv jelent meg, mely hivatva van az amatőrök nagy táborát bevezetni a rádió technika szépségeibe, élvezetes, világos és szellemes módon. Aki elolvassa ezeket a szel-lemes párbeszédeteket, az igazán tökéletesen érti a rádiót. A könyvet 245 mesteri egysze-rűségű és humoru rajz kíséri.

Mindenki számára nélkülözhetetlen.
Mindenki számára érthető.

Ára 88.— Lei

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvostályában
Brassó, Napu-utca 56—58. az udvarban.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-raktár a **Brassói Lapok Könyvostá-lyában.** Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

UJDONSÁG!

PITIGRILI:

A 18 karátos szüz

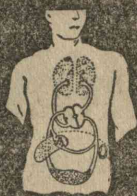
Meséje izgalmasan érdekes túlfűtött szenvedélyes és mélységesen szép, hol köny-nyekig megnevelteti az embert.

A 264 oldalas könyv ára 84 lej

Kapható a

BRASSÓI LAPOK Könyvostályában

Ne várja be az érelmeszesedés rombolásait. Gondoskodnia kell arról hogy vére tisztán és élénken keringjen

Az orvosok azt mondják, hogy 40 éves kortól kezdve szükségessé válik a vérnek a hűgysavtól való megtisztí-tása, mert a hűgysavfelgyü-lemlik az emberi szervezet-ben a különböző szervek lassabbá vált működése által.

A hűgysav megrovidíti életünket, mert előmozdítja az érelmeszesedést, ezt az előfutárját a véredények

okozta bántalmaknak, mint amilyen a gutaütés, mellsz-ukülés, bémulus, vese-gyul-ladás, uraemia. A hűgysav okozza a köszvény is, mely-nek leggyakoribb jelei az izületi és izomcsúsz, vese-kó-lika, idegbaj, epe- és vese-kó-lis. Használjunk tehát URO-DONAL-t, mely elsőrendű hűgysavoldó és amelyet a világ legkiválóbb orvosai

ajánlanak, mert hűgysavoldó hatása által gyökerében tá-madja a bajt és megment bennünket azoktól a veszé-lyektől, amelyek érettebb és öreg korunkban fenyegetnek. Urodonal megtisztítja és élénken keringő állapotban tartja vérünket, ami szerve-zetünk kifogástalan műkö-déséhez mulhatatlanul szük-ség.

URODONAL

megelőzi az érelmeszesedést,
mert feloldja a hűgysavat.

DROGUERIA STANDARD, 2 Strada Zorilor, BUCURESTI

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hir-de-tés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Keresek megvételre motor-kerékpárhoz PÓTKOCSIT. Ajánlatokat ármegjelöléssel „NSU” jellegre a brassói ki-adóba kérek. 17420.

Üzletünket felosz-latjuk, minden el-fogadható áron árulunk

ROSENBERG RUHAÁRUHÁZ

BRASSO, Kapu u. 32

PEKINGI KACSA TOJÁS és LEHORN tojás kapható Arbor baromfi udvarban, Brassó, Hosszu-u. 155 szám alatt. 17209.

Kis kizsírkeér megvételre kerestetik. Cim 17436 szám a. a brassói kiadóban.

Rhode Island red, fehér Wyandotte, pekingi kacskák, és ezek tenyésztőjásai, garantált termékenységgel ajánl Haber-pursch Ferenc, Brassó, Str. Dorobantilor 21. 17456

Allást nyer

Keresek megbízható román szakácsnőt, ki mosást is vállal. Brassó, Str. General Prezan 37. 17457

Lakás

Két szobából álló irodahelyi-ség azonnala kiadó. Érdeklőd-ni a Banca Marmorosch, Blank és Co.-nál, Brassó. 17415

Egy vagy kétszobás belvá-ro-si modern lakást keresek konyhával és fürdőszobával április 15-re. Ajánlatokat „Szolid” jelleggel a brassói ki-adóba. 17437

2 szoba konyha, különbejá-ratu butorozott szoba, kiadó. Brassó, Ciocrac 27. 17459

Vegyes

Kis fűszerüzlet kiadó Brassó, Str. Suburbii No. 13. Brassó, külvárosi állomással szemben

Ki fogadná örökre 7 és 8 éves leánygyermekemet? Cim 17460 szám alatt a brassói ki-adóban.

Átköltözött Benkő

könyv- és papírkereskedés
Brassó, Kapu-utca 36.
szám alá

Mérsékelt árak, szolid kiszolgálás.

Könyvek

A NŐI TESTKULTURA UJ UTJAI. Dr. Madzsarné Jászi Alice második átdolgozott moz-dulatművészeti fejezetekkel bő-vített kiadás, 119 szöveg közöt-ti magyarázó ábrával és 36 képpel. Egyetlen nő sem nélkü-lözheti, aki súlyt helyez arra, hogy megőrizze fiatalos rugé-konyágát, aki arányos, kelle-mes külsőre akar szert tenni. A kitűnő könyv ára 170 lej. Utánvéttel 190 lej. Szállítja a Brassói Lapok Könyvostálya. havonként megjelenő szabás-mintás divatlapok állandóan kaphatók, számonként 40.— lejért, vidékre portóval 45.— lej. A pénzt legcélszerűbb bé-lyegekben küldeni. Brassói Lapok Könyvostálya.

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvéttel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályá-ban.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Konyhakertészet. Gombar-termesztés otthon, Kis Természet-búvár, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó. Növény megfigyelések, Növénykise-letek, Kise-letek egy cserép-nö-vénnyel, Állatmegfigyelések, Házi állatterglet, Méhészke-dés, Kis ötvös, Kis vegysz, Vidám búvészet, Játékszerke-zítés, Művirágkészítés, Külön-böző csipkefajták, Kosárfonás, Egylámpás rádióvevő, Fotogra-fáljunk, Matematikai kiserle-tek, Bélyeggyűjtés, Magyar bé-lyegek katalógusa, Régipénz gyűjtés, Népművészeti gyűjtés A mikroszkópium csodás vilá-ga. Videki rendeléseknél kér-jük a pénzt bélyegekből elő-re beküldeni plusz 10 lejt por-tókölségre. Brassói Lapok Könyvostálya.

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nél-külözhető. Ára kötve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában. 14048

Páratlan olcsóság, csak 5 lej egy detektiv-regény. A 115-as percsomó, Egy nagystíli szél-hamos, A kísértet tanya, A mediciek töre, Jajkiáltás a tul-világról, Egy álarcos bál rej-telmei, A fehér kastély titka, A titokzatos villa, Az apáért. Amig az álarc lehull, Egy éj-szaka a Berviczky kastélyban. A rádium halál, végetes asz-szony, Az olajlámpás, Nyomok a hóban. 15 kötet 75 lejért. Az összes szám megrendelésénél portómentesen szállítja a Br-sói Lapok Könyvostálya.